

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams ,, 2.00
pusmečiui ,, 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 45

Philadelphia, Pa. 15 Lapkričio (November) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

A.a. Jonas Buržinskis.

(Vytis)

Pirmoji cariškųjų budelių auka lietuvių revoliucionierių tarpe.

Laisvės karžygis, Lietuvos Socijaldemokratų Partijos narys,
Vilniaus kariškojo apskrėčio teismui nusprendus, liko pakartas
anksti rytą, nedėlioj, spalio 7 (20) dieną, 1907 m.

Tebūnie garbingas jo atminimas!

Apie moterų balsavimo tiesas.

Rezoliucijos, priimtos Tarptautiškojo Moterų Socialistinių kongreso Stuttgarte.

MOTERŲ balsavimo tiesų reikalavimas kyla iš ekonomiškų ir visuomeniškų permainų, pagimdytų kapitalistiškos išdirbystės sistemos (surėdymo), ir ypatingai iš permainos moterų darbo, padėjimo ir proto. Tas reikalavimas prasidėjo buržuazų demokratų tarpe, kurie atmeta visas draugijoje augštas luomas. Jie skelbia visiems pilnamečiams pilną įstatymišką lygybę kaip viešame teip ir privatiškame gyvenime. Buržuazijai buvo reikalinga sudemokratizuoti politiškas tiesas, nes be to jai būtų sunku buvę įgyti savistovybę ir pastoti valdonu. Todėl atskyrį protautojai visados reikalavo moterims balsavimo tiesų. Tas reikalavimas tapo paremtas ir minios, nes nuolat dauginasi skaitlius moterų, kurios turėjo pačios sau duoną užsidirbti. Savo ekonomiškam išsiliuosavimui nuo šeimos ir ekonomiškai nepriklausomybei šeimos, kuri ne kartą užsilaiko tik iš moteriškės darbo, moterims būtinai reikalingos balsavimo tiesos.

Balsavimo tiesų įgijimas moterims reiškia pripažinimą jų draugijinio subrendimo. Su toms tiesom jos gali įgyti politišką galybę ir prašalinti įstatymiškas ir draugijines kliūtis, kurios neleidžia joms atsakančiai išsivystyti. Esant tokiam klesų priešingumui, kuris turi tokią pat įtekme ant moterų, kaip ir ant vyrų, moterų balsavimas įvairioms klesoms turi nevienokią svarbą ir tikslą. Balsavimas tai ginklas draugijinėje kovoje; turtlingieji jį vartos prieš neturtinguosius. Tikslas vėl skiriasi pagal klesų padėjimą: ar pilna įstatymiška moteriškos lyties lygybė, arba proletarijato išsiliuosavimas.

Pasibėkavojant klesų neapykantai tarp moterų, jos nesusivienija tarp savęs ir buržuazės-moters nekovoja už visuotiną moterų balsavimą. Todėl moters-darbininkės turi atsidėti tik ant savo ir savo klesos pajiegų, kad iškovoti sau pilnas politiškas tiesas. Praktiškas reikalingumas jų kovos už išsiliuosavimą padaro proletarijatą tvirčiausiu kovotoju už pilną politišką moteriškos lyties išsiliuosavimą. Todėl socijaldemokratai, kaip politišškai susipratusių darbininkų kovojanti organizacija, paremia moterų balsavimą iš principo ir praktikoje. Moterų balsavimo klausimas eina kaskart svarbyn, nes klesų kova eina nuožmyn. Viešpataujanti atžagarėivių partijos ketina pastiprinti politišką nuosavybės galybę, įvedant aprubežiuotus moterų balsavimus. Tokius balsavimus reikia skaityti ne kaip pirmu žingsniu prie moterų išsiliuosavimo, bet kaip paskutiniu nuosavybės užlaikymo žingsniu. Čia moteriškai duoda tiesas ne kaip ypatai, bet kaip nuosavybės savininkei. Tokiu būdu padaugina balsus turėčių klesai, bet palieka be jokių politišku tiesų didelį skaitlių moterų-proletarių. Dėlto tas ir negalima pavadinti politiška lygybe visos moteriškos lyties. Proletarijatui reikia revoliucionizuoti protus ir siųsti pilnamečius, be skirtumo lyties, į kovą. Kova už visuotiną moterų balsavimą, tai geriausias būdas prisirengti prie proletarijato išsiliuosavimo.

Sutinkant su šiais išvadžiojimais pirmoji Tarptautiška Moterų Socialistinių konferencija apskelbia:

Visų šalių moters socialistės atmeta aprubežiuotą moterų balsavimą, kaip suklastavimą ir įžėdimą moteriškos lyties politiškosios lygybės principo (pamato). Kovoja vien už šį tvirtą principo išreiškimą: visuotinas moterų balsavimas, atviras visoms pilnametėms ir neapsunkiuamas jokioms nuosavybės tiesomis, mokesčių mokėjimu, ar tam tikro išsilavinimo laipsnio reikalavimais, ar kokiais nors kitokiais apribavimais, kurie nedaleidžia darbininkų klesai naudotis tomis tiesomis. Jos veda kovą susivienijusios ne su

2 kokiom ten moterų buržujų draugystėms, bet su socialistų partijoms, o šitos kovoja už moterų balsavimą, kaip už reikalą, iš principo ir praktikos, svarbiausią visiškam balsavimų sudemokratizavimui.

Visų šalių socialistų partijos privalo su energija kovoti už įvedimą moterų balsavimo. Dėlto jos, kovodamos už sudemokratizavimą balsavimų įstatymdavytės ar administratyviškose įstaigose, valstybėje ar valsčiuje, turi ypatingai kovoti už moterų balsavimą. Šitą reikalavimą jos turi pakelti kaip savo propagandoje, teip ir parlamente, ir varytis prie to su visa savo pajiega. Tose šaliose, kur balsavimas toli nužengęs arba pilnai atsieltas, socialistai turi kovoti už visuotiną moterų balsavimą, ir sykiu su tuo, suprantama, pastatyti visus reikalavimus, ko tik reikia gavimui pilnų pilietišku tiesų vyrams-proletarams.

Visų šalių moterų socialistinių priedermė — dalyvauti kovoje, kurią socialistų partijos veda už balsavimų sudemokratizavimą, ir dalyvauti su visa energija, bet teipgi žiūrėti, kad šioje kovoje visuotinas moterų balsavimas būtų būtinai reikalaujamas su atsakančia atyda dėl jo svarbumo.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA SEPTINTA.

6. Ekonomišką kova.

(Tąsa).

BET norėdami atimti pabirkantams visokią progą išsisteisinti ir prisilaikydami vienos mūsų pamatinių (principališkų) pažvalgų, kad visos pasaulės darbininkai turi tiesą savo ekonomiškams reikalams apsaugoti, mes stačiai reikalaujam tarptautiškosios įstatymdaviškosios darbo apsaugos. Šioks-toks žingsnis prie to buvo nužengtas keletas metų atgal tarptautiškame kongrese Zueriche (Ciūrikas — Šveicarijoj), kur buvo atstovai visokių partijų. Bet kad ir kasžin kaip padoriai būtų tą klausimą sutikę tame kongrese buržuazų atstovai, tai vis-tiek tasptautiškos darbo apsaugos išdirbimas nepriklauso nuo jų kalbų ir rašymų, nors ir labiausiai pertikrinančių, bet tas priguli nuo darbininkų klesos galybės. Suprantamas dalykas, kad mes prie to viso nėsame priešingi, kad tie ponai rimtai ir energiškai stotų iš savo pusės tą reikalavimą apginti.

Antrąją aukščiaus minėto reikalavimo dalį, kur kalbama apie laukų darbininkus, be abejo, jūs rasite labai suliesėjusią, sustatytą abelnais aptarimais. Bet tuo laiku, kada mūsų programas sustatytas, kada pirmą syk partija apsireiškė, ji apsireiškė kaip pramonės proletarijato partija, buvo jo organizavimu užsiėmus, ir sutverti nuodugnų ir aiškų programą ji neturėjo kada. Pagalios ir mūsų draugai Vokietijoje, kaip jūs žinote, užsimislijo apie žemės klausimą tik po trisdešimties metų partijos gyvenimo ir dabar da nepriėjo prie visiškai apibrėžtos pasekmės. O ir klausimas tas toli nėra teip prastas. Pramonės dalyke mes matome smarkų klesų persiskyrimą, o žemdirbystės pramonės dalyke to nėra. Berods, yra aiškų, griežtas klesų priešingumas tarp didžiųjų žemvaldžių ir turtingųjų ūkininkų, kuriems dirba daugybė darbininkų, iš vienos pusės, ir bernų — iš kitos. Bet jei paimsime tiktai vargingą ūkininkų sluogsnį, tai mes čia atrasime visą eilę laipsnių, atrasim žmones, užimančius tą tarpą tarp savininko ir berno, lygiai kaip ir jų ūkininkystė yra tartum žemės ir pramonės ūkininkystės. Ne naujiena ir tai, kad kiekviename partijos susivažiavime pas mus išreiškiama noras, kad būtų nurodyta, kaip turi būt vedama tarp kaimo gyventojų agitacija. Austrijoj, kur ikišiol nebuvo įvesta vi-

suotina rinkimo (balsavimo) tiesa, buvo sutverta, — su tikslu nurašinti žmonės, tos tiesos reikalaujančios, — vadinamoji penkta kūrija, siunčianti 80 atstovų į parlamentą, renkamų ant visuotinos rinkimo tiesos pamato. Kadangi ta kūrija siunčia iš viso 80 atstovų, tai rinkimų apskričiai labai dideli, ir mūsų draugams, agituojančiams laike rinkimų kampanijos, sunkiai prisieina varyt agitaciją kaime. Kad mes sumanytumė net aprubežiuot mūsų agitaciją tik tarp vieno bernu, tai tikrybė mums tuojaus parodytu, kad, nepadarius įtekmės ir ant kitos kaimo gyventojų dalies, mes ir prie bernų neprieisim. Esant kaime patriarchališkiems santikiams, bernas yra kaipi nariu šeimos, nuo kurios jį atskirti negalima. Bet šitoje lekcijū eilėje mes negalim sau statyti uždavinū šito klausimo išrišimą. Mes turime čia pažymėti tik tai, kad klesų priešingumai pamatinėse savo formose gyvuoja ir kaime, kaip ir mieste, ir kad didžioji žemės ūkininkystė vis labiau ir labiau gauna visiškai kapitalistišką būdą. Iš vienos pusės mes turime didelius žemvaldžius su metine įeiga (pelnu), siekiančia milijoną ir daugiau guldenų, o iš kitos pusės — mažą užmokestį už darbą ir skurdžias sąlygas gyvenimo samdomųjų darbininkų, o viduryje vis labiau ir labiau nusigyvenančius smulkiuosius ūkininkus, kurių žemė vis labiau ir labiau pereina į didžiųjų žemvaldžių rankas, o jie patys pereina į kaimo arba miesto darbininkų eiles. Apsunkina da mūsų agitaciją tarp kaimo gyventojų jų politiškąjį beteisė ir ypatingai tas faktas, kad jie yra po įtekme dvasiškijos, besidžiaugiančios tarp jų savo aukštenybe, prieš kurią ir stipriausi mūsų prirodymai kartais neturi jokios vertės. Iš šito suprantama nuomonė kai kurių draugų, dirbančių tarp valstiečių, kad kolei valstiečiai nebus apšviesti dideliu mokslo žinojimu, su jais nieko nebus galima padaryt. Aš misliju, kad ekonomiškasis skurdas ir mokliškasis plėtojimas eis ranka į ranką. Ne mes norime to nuskurdim, o tik jis yra pasekme kapitalistiškai besiplėtojančios kaimo ūkininkystės. Tačiau jis pabudis valstietį iš jo letargiško miego, sujudis jo surambėjimą, jo nepaisymą apie didžiuosius šios gadyinės klausimus. Tam pagelbsti didele dalia teipgi techniškasis išsiplėtojimas. Ne be reikalo gudurų kunigai teip priešinasi geležinkelio įtaisymui: su jais mat atsiranda ir nauji žmonės, naujos idėjos, nauji reikalai, ateina į kaimą Europa, ir valstietis, pats to nepastebėdamas, persimaino. Prie to viso mes turime uždėti pamatinius mūsų tarp valstiečių agitacijos ruožus, neatstodami, suprantama, uuo mūsų programo, korio pamatiniai padėlkai turi būt saugojami ir čionai. Kad ir mes kasžin kaip norėtume to išvengt, mes turime eiti ir pasitikti tą reikalingumą.

Toliaus mūsų programe beveik nieko nėra pasakyta apie didelę kuopą darbininkų, kurių padėjimas labai baurus. Aš turiu atmintyje darbininkus, užsiimančius vadinamoje *namų pramonėje*. Darbo apsauga šitoje apyruvėje susitinka su didelėmis techniškoms kliūtims, ypač priežiūros klausime. Išnaudojimas čion labai didelis ir tankiai dalinasi į daugelį laipsnių. Mūsų privalome artimiausiam laike šitam klausimui pašvest daugiau atydos.

Aukščiau aš sakiau, kad darbininkų įstatymdavystės išdirbimas priklauso tikrai nuo ekonomiškiosios darbininkų klesos galybės. Jūs be abejo, suprantate, kad aš tame įžiūrėjau pirmiausia profesionalinių sąjungų plėtojimą. Tankiai buvo bandyta išmisliai padaryt kokią sieną tarp profesionalinių sąjungų ir politiško judėjimo. Bet šiame dalyke mes Austrijoje nuėjom jau toliau. Teisybė, mūsų valstybės įstatymas apie sąjungas neleidžia profesionalinėms sąjungoms, kaip tokioms, dalyvauti politiškame šalies gyvenime, bet nė vienam sąjungos nariui paskyriam nėra užginta būti socialdemokratu. Jeigu gi profesionalinių sąjungų vadovavimas šiaandien išimtinai yra socialdemokratų rankose, tai tas faktas išsiaiškina tuo, kad įsekmuji niekas kitas negali teip suprasti tos didelės profesionalinio judėjimo reikšmės visoj jos gilybėje, kaip socialdemokratas, ir niekas negali atsiekti toje apyruvėje teip didelių lai-

mėjimų, kaip žmogus, stovintis ant klesų kovos dirvos. Šiaandien profesionalinis judėjimas tame pat saike išreiškia klesų kovą, kaip ir politiškasis judėjimas. Jis išaukli nieko nepaisančius žmones, sutveria žmones rimtus, mokačius kovoti už savo pastatytus tikslus, ir dėlto yra «galingojo darbininkų judėjimo pamatu».

Užmetus pamatinius mūsų ekonomiškiosios kovos ruožus, aš turiu truputį apsisistoti ant klausimo apie mūsų taktiką.

(Toliaus bus).

A. a. Jonas Buržinskis (Vytis).

SPALIO 7 dieną (s. st.) karės teismo nusprendimu liko pakartas Vilniaus gubernijos kalėjime *Jonas Buržinskis*.

Velionis priderėjo prie LSDP. Tai dar pirmoji iš mūsų tarpo ištraukta kruvina caro valdžios auka. Buvo ir ankščiau mirties baismės nusprendimų, bet general-gubernatorius «susimylėdavo» — atmainydavo. Nukankino jį budeliai rytni auštant. Da gerai nepatirta keno ranką jį pakorė, bet kitus kardavo vyresnysis kalėjimo sargas — Kožemiakinas. Jonas drąsiai sutiko mirtį. Prieš mirtį siuntė esantiems laisvėje draugams paskutinį «sudiev», prašė neapleisti jo senos motinos. — Pirmutinė auka iš mūsų tarpo... Verta ant jo kapo pastatyt paminklą, o mes ir nežinom, kur dabar jo kūnas... pakorė, daktaras pripažino, kad miręs, idėjo į maišą ir išvežė... kur? to draugai nepatyrė. — Taigi nors laikraščiuos verta velionio atmintį paminėt.

Jonas gimęs Skuodo parapijoj (Telšių pav.); nuo pat mažumės jam prisiėjo vargą vargt; da mažą išsiuntė jį passvetimus bandą ganyt; kiek paaugęs jis nukeliavo laimės įieškot į Rygą. Ten pastoj į geležies pabirką, išsimokino sliesoriško darbo. Sulyginant su kaimu pats vargo ten mažiau matė, bet čia jam įpuolė į akį pabirkantų turtingumas ir didžiausias darbininkų išnaudojimas, ir vos tik Rygoj pasigirdo pirmieji socializmo balsai, kai Jonas visa širdžia atsidavė idėjai išliuosavimo darbininkų klesos. Susitvėrus Rygoj lietuvių s. d. organizacijai, Jonas prie jos prisiidėjo ir buvo visą laiką darbščiausiu nariu. Tankiai belakstydamas po didelį Rygos miestą Jonas ir į pabirką nenueidavo, tą laiką pašvestdavo partijos darbui. Ačiu draugo Jono ir kitų rūpes. čiu Rygoj lietuviai darbininkai ištiesė nugarą, atsirado daugiau susipratusių; jau sėkla Rygoj mesta auga ir bujoja. Tada LSDP. draugą Joną siunčia į Liepoją. Tai buvo rudenj 1905 metais. Nors ir jau buvo Liepojuj susitvėrė kelios lietuvių darbininkų kuopos, bet da darbas nebuvo plačiai pastatytas. Drg. Jonas pradėjo vaikščiot po pabirkus, tverti kuopas, rišti jas vienon vieton. Štai ir «laisvės» dienos užėjo, prasidėjo mitingai, atsirado nauja plati dirva agitacijai drg. Jono. Ir turėjo jis pasisekimą; jis, kaip darbininkas, mokėjo draugams į širdį prakalbėt. Ir vienam tokiam mitinge, kur dalyvavo 2-3 tūkstančiai žmonių, drg. Jonas liko išrinktas į šaukiamą tuomet į Vilnių «Lietuvių Seimą». Atmenu, jis kelis kartus ir Seime kalbėjo, vieną syk — kaip yra reikalingas darbininkams mokslas, o antrą syk — apie kunigų politiką. — Po Seimo jis grįžo Liepojun, nebegalėdamas ten gyvent parke-liavo vėl į Rygą. Ten jau buvo pasibaigusios «laisvės» dienos; nuolat kratos, šaudymai, nuolat užgirsi ant gatvės policisto šauksmą: «rankas aukštin!» Suspaudė kiekvieną laisvės apsiereikimą, prie visų pabirkų sargybą pastatė, didelių susirinkimų nebegalima budaryt, prisiėjo vėl užsiimt paprastu kuopų darbu, lavinimu narių. Prie tokio darbo reikia agitatorių da daugiau, negu prie atviro darbo. Tkdia vietinė organizacija patarė drg. Jonui visai pamest pabirką ir atsiduoti partijos darbui, — platinimui apšvietimo tarp darbininkų; pragyvenimui nutarė duot drg. Jonui mėnesinę pašalpą.

Dabar drg. Jonui nebereikė mislyt apie duonos kėsnio uždirbimą, galėjo tad visą laiką pašvęst idėjos darbui. Jis suprato, kad, norint kitus apšviesti reikia pačiam pirma gerai-gerai apsišviesti, tai jis kur tik nusitverdams griebdavos prie knygos. Jis mokėjo latvių kalbą ir toj kalboj nemažai skaitydavo. — Kuomet pasirodė «Naujoji Gdynė», Jonas karštai ją platindavo. Jono rūpesčiu prie Rygos pabriku liko įkurta nemažai knygynų ir knygynėlių; knygynėliams jis parinkdavo visokių knygų, buvo ir politikos turinio, ir apysakų, ir iš gamtos mokslų. Drg. Jonas labiau atjauzdavo «mažumiečiams» (menševikams), negu «didžiumiečiams» (bolševikams)*), taigi ir rūpinos pralavint pačią minią, o ne atskiras ypatas. «Knygą paleisi, ji daug apeis, tai ne žodis»... — sakydavo drg. Jonas.

Balandžio mėn. 1907 m. LSDP. C. K. atsikreipė prie Rygos organizacijos, bene atrastu ji tinkamą, pažįstancio kaimo darbą agitatoriaus Telsių pavietui. Rygos organizacija paskyrė drg. Joną. Jis nuvažiavo; per visą vasarą jis ten pravaikščiojo, daug aplankė dvarų, sutvarkė nemaža kuopų.

Kuomet tam tikrų Partijos įstaigų buvo nutarta užmušt Bartkų, besirengiantį padaryt naują denunciaciją, — įklindyt visą Jonišio LSDP. organizaciją, drg. Jonas pasiėmė tą darbą atlikt ir žmones tam reikalui pasirengt.

Ir atliko...

Suimtas jis buvo baisiai mušamas. Drg. Jonas neiškentė kankinimo, prisipažino užmušęs Bartkų, visą atsakomybę pasiėmė ant savęs ir tuom išgelbėjo antrą draugą (Liaugminą) nuo virvės. Nežiūrint į prispyrimą budelių, kad išduotų savo draugus ir baisius kankinimus, nė vienas draugo vardas neišsiveržė iš drg. Jono lūpų.

Mirus draugui galima jau prie tikrojo vardo ir pravardės pridėti ir slaptavardį, jis vadindavos «Vytis». Daugeliui bus pažįstamas tas vardas. Ir lai visi atmena, kad nebereikalo vadindavos jis «Vytis», kaip vytis jis ir mirė, ir tegul išideda širdin velionio darbus...

Ilsėkis, drauge! Tegul būna lengva Tau žemelė, kur Tave nebūtų budeliai užkase; Tavo paskutinis prašymas bus išpildytas, draugai nenustos darbą varę ir da ne vienas paskui tave nueis!

Pirmoji auka... Tegul gi nenusilpsta mūsų dvasė, bet stiprėja!

K.

Šnipo užmušimas. Užmušėju teismas.

Joniškųj (Kauno gub. Šiaulių pavieto) rugpiūčio 13 dieną (s. st.) užmuštas Jurgis Bartkus — gyvulių felšeris. Daugelis gal ir iš draugų amerikiečių girdėjo ką tas žmogus yra padaręs, ko užsipelnęs. Da vasarą 1905 metais, kuomet apie Joniškį prasidėjo dvaro darbininkų streikai ir buvo mūsų draugų parengta Joniškųj demonstracija, Bartkus suuodė labiau prakilnesnius draugus ir įdavė valdžiai, liko keli suimti. Užėjo manifestas, suimtuosius paliuosavo; Bartkus prašė dovanot kaltybę; padarė jam mielaširdystę, dovanojo, nemanydami, kad tas žmogus vėliau kuodidžiausia atkeršys. Suglaudęs ausis, tupėjo Bartkus per laisvės dienas; jeigu kur pasirodydavo, tai iš jo lūpų daugiau nieko neišgirsi, kaip tik socialistų gyrimą, prašymą Dievo jiems sveikatos. Bet štai gruodžio mėn. pabaigoj pasirodo Jonišio apylinkėj baudžiamasis Osten-Sakeno burys, Bartkus užsineria vėl senąjį kailį, pasisiūlo tarnystėn. Osteni reikalingi pagelbon vietiniai gyventojai; nors ir narsūs jo kareiviai, nors ir moka gerai vogt, plėšt, bet gi neužuos socialistų, nesugaudys jų... Bartkus liko Joniškųj «gubernatorium», — tai

ne juokais sakau, jis tokiu ir buvo. Jam nurodžius liko sušaudyti Balzario namai, suimtas tėvas, dukterė, o sūnus turėjo Amerikon prasišalint. Daug prikentė Jonišio apylinkė, daug žmonių primušė kareiviai, daug draugų pamatė Šiaulių kalėjimo urvus, daug turėjo Amerikon pasitraukt, ir didžiausia atsakomybė už tą puola ant Bartkaus, jam nurodžius buvo viskas daroma. Bartkus jodinėdavo kartu su dragūnais po apylinkę, vogdavo, plėšdavo; jis teip mušdavo suimtuosius, kad net dragūnai ir sargybiniai iš to piktindavos. Ne pristavas buvo Jonišio valdytoju, bet Bartkus: jis pasiėmęs sargybinius eidavo kratų daryt, jis ir suimdavo. Svetimas žmogus negalėdavo Joniškųj pasirodyt, Bartkaus smaila akis visus ižiūrėdavo ir pažindavo; išlengvo, būdavo, jis prieina prie nepažįstamo ir išsitraukęs revolverį: «rankas aukštyn» — surinka, ir krato kišenes, benėra revolverio. — Bartkus ne tik suimdavo žmones, bet ir paliuosuo mokėdavo; prie jo, kaip prie kokio advokato, traukdavo iš visos apylinkės žmonės, kad tik «paliuosuotų» tai sūnų, tai tėvų, tai brolių; žinau atsitikimų, kur jam buvo duota po 50 ir 100 rub.; ir paliuosuodavo Bartkus; matomai jis gerai sėbravo ir su aukštesne vyriausybe.

Drašus buvo Bartkus; sakydavo: «aš žinau kas mane laukia... bet vistiek... kolei gyvas būsiu kovosiu su «jais» (socialistais); užmuš — tiek to...» Buvo tai ne menkas apgailėtinas šnipelis, kurs už 10 rublių gatavas ir save parduot; tai buvo atsidadęs valdžios tarnas, kurs nors ir ėmė kyšius, bet tarnavo drašiai. Maža yra tokių šnipų! O paskutiniame laike tai jis buvo pradėjęs kurti juodašimčių sąjungą kovai su socialistais. Bet nebuvo lemta tam įvykt...

Ilgai tykojo užmušt Bartkų, bet gudrus buvo, niekur iš Jonišio neišvažiuodavo. Ant galo pritykojo... Tą dieną Bartkus apie 6 valandą ryto išėjo «apžiūrėt» rinkos, žmonių buvo nedaug; Bartkus užkalbino valstietį, prie kalbančių priėjo da du vyrų. Bartkus pažino, kad tai ne vietiniai, paklausė, iš kur jie; pasisakė, einą į Kuršą darbo jieškot. Buvo toliau beeiņa, bet atsisuko ir suleido i nugarą kelias kulkas iš brauningo. Bartkus tuojaus kaip maišas pagriuvo ant žemės, neištars nė žodžio... Stovėjusieje valstiečiai nustebos, nusigando ir nieko nedarė, kitas gal ir džiaugė. Užmušėjai išėjo iš miestelio. — Pradžiuo Joniškis! Kitam matėsi, kad pančiai nukrito, kad laisvė užstojo, gal kitas teip nesidžiaugė «laisvių» sulaukęs. Užmušėjus kėlė padangėn...

Vietinė policija nesusigriebė ką daryt, užmušėjų nesivijo, gal ir pabūgo, nors yra Joniškųj pristavas, uredninkas ir 15–20 sargybinių.

Ir regėjos, užmušėjai pasislėps; bet kitaip lemta buvo nutikt. Užmušėjai ėjo Pašvitinio link. Ir atsitiktą teip, kad kokiame tai sodžiu iš nakties pavogė arklį. Pašvitinio urėdninkas su valstiečiais jieškojo vagių, pamatė einant du žmogus ir tarė, kad tai vagsys. Urėdninkas raitas prisivijo ir liepė sustot. Vienas iš nepažįstamųjų išsitraukęs brauningą šovė, bet nepataikė; urėdninkas nusėdo ir užsislėpęs už arklio pradėjo šaudyt; vienam iš nepažįstamųjų sužeidė ranką, kuomet tas buvo besirengias šaut; tas atsisėdo ant žemės, o antrasis leidosi bėgt. Urėdninkas atėmė nuo sužeisto revolverį ir paliepė valstiečiams nepaleist «vagio», o pats nstivijo antrąjį. Sugavo jį kitame kaime. Suimtuosius pradėjo mušti, kad prisipažintų, kur padėjo arklį, ir būtų gal visai užmušę, kas tankiai atsitinka kaime su sugautais vagimis. Turėjo vargšai pasisakyt, kad jie ne «vagsys», bet... atlikę tą ir tą ir einą «namo». Vyresnysis iš suimtųjų pasisakė esąs Jonas Buržinskis, Skuodo valsčiaus (Telsių pav.), 39 metų, (jis pirmutinis šovė i urėdninką), jaunesnysis Jonas Liaugminas, Papylio valsčiaus (Šiaulių pav.) 22 metų (jam urėdninkas peršovė ranką).

Suimtuosius menk tik gyvus atvežė Joniškin. Nuliūdo Jonišio gyventojai, maža buvo žmonių, kuriems nebūt gailėję suimtųjų užmušėjų. — Vienas iš mačiusiųjų užmušimą pripažino, kad tie

*) Tai dvi Rusijos S.-D.D. Partijos frakcijos. Red.

patys užmušė Bartkų. Vėl prasidėjo mušimas, kankino keli tyčia nugirdyti sargybiniai; nestebėtina, kad jie prisipažino užmušę Bartkų. Surašę jų parodymus trečią dien suimtuosius nugabeno į Šiaulius. Liaugminą menk gyvą paguldė ligonbutin, o Joną Buržinską — kalėjiman. Neilgai Liaugminui davė gulėt ligonbutyje, caro bernams negaila buvo kančių sužeistojo, nugabeno ir jį kalėjiman. — Byla buvo atiduota tardytojui; tas vos tik pradėjo liudininkus tyrinėti, kaip iš vilniaus atėjo popiera, kad abu pergabent Vilniaus kalėjiman, ir čia jiems įdavė apkaltinamąjį aktą, kad jie yra karės teismui atiduoti. Karės teismuos dabar įvesti nauji įstatymai, jie pilnai užima vietą Dumos panaikintų karės lauko teismų; perskaitęs apkaltintąjį aktą tuojaus turi nurodyt liudininkus ir advokatą. Liudininkų nespėjo nurodyt, pasakė tik advokato pavardę; nors paskui ir padavė prašymą, pad iššauktų liudininkus, kurie matė, kaip juos suimtus kankino, bet neiššaukė tų liudininkų. Spalio 2 dieną buvo karės teismas. Gynė garsus advokatas Jonas Tarchovskis. Buržinskis prisipažino užmušęs Bartkų ir šovęs į urėdninką; teisingo Liaugminą, kurs buvęs tik jam padėjėju. Teismas pripažino abu kaltu ir nusprendė pakart. Ant rytojaus general-gubernatorius «susimylėjo» ant vieno ir pamainė Liaugminui mirties bausmę ant 20 metų katorgos. Buržinskį spalio 7 dieną pakorė Vilniaus gubernijos kalėjime. Liaugminas sėdi Vilniaus kalėjime.

Buržinskis paliko seną motiną — gyvena Skuodo parapijoj — Telšių pavieta, turi vieną tik grintelę. Liaugminas paliko pačią su mažu kūdikiu ir seną motiną, abi neturi net gyvenimo vietos, dabar jos yra prisišliėjusios Papylių miestelyj. Visoms reikalinga pašalpa. A. a. Jonas Buržinskis prašė neužmiršt motinos, prašo ir Liaugminas neužmiršt ir šelpt jas. Draugai, žinoma, neapleis jų.

K.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Japonijos valdžia santaikos konferencijai padėjus atliko «ramybės» darbus, užsako dabar Vokietijoj kanuolių už 10 milijonų dolerių. Beto perka 10 kariškų balionų.

Amerikos Jungt. Valstybes. Valdiškuos rateliuos rimtai kalbama apie įtaisymą orinio laivyno, t. y. kariškų balionų. Ateities karė, mat turės būt padangėse, arčiaus Dievo, kuris kares siunčia.

Karės sekretorius Taft iš Filipinų važiuoja į Vokietiją, mat didelis koks politiškąs reikalas atsitiko, kurį vokiečiai be Tafto negalį išrišt.

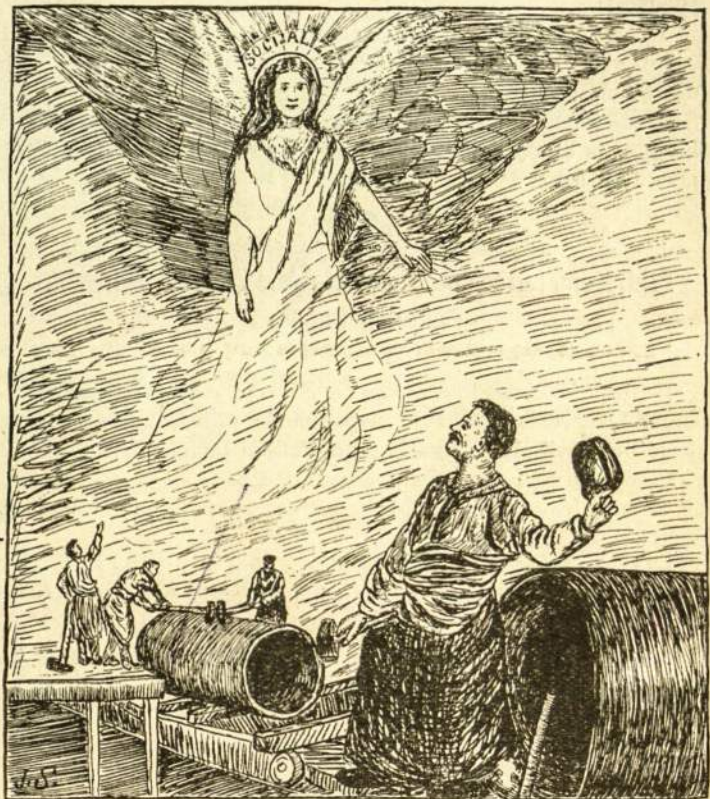
Rusija. Kaip iš Peterburgo telegrafuoja į Amerikos laikraščius, Rusijoj gandas apie karę Jungtinių Valstybių su Japonija sutinkamas labai rimtai; į Jungt. Valstybių ambasadą atsišaukia daug liuosnorių, kurie stotų į Amerikos armiją, kaip tik karė prasidės. Aukštesnėse karės mokyklose platinasi paskalas, būk Amerikos armijai reikalinga ant Filipinų salų instruktoriai ypač artillerijoj ir inžinierių korpuse. Dėl tų paskalų kasdien po 5–6 oficerius atsišaukia į tam tikrą Amerikos ambasados skyrių, ir basiaiai nusimena, kaip jiems praneša, kad jokios teisybės nėra tose kalbose apie karę Amerikos su Japonija.

«Rusų tautos sąjungos» (juodašimčių) pirmsėdis Puriškevič, išrinktas į dūmos atstovus, rašo «Znamia», kad esą išrinkta 175 reakcionieriai atstovai, kurie neduos trečiajai dūmai gyvuot, jei ji darys kokius užmanymus, o ne pildys vien caro prisakymus: ji tada tuo būsiant išvaikyta. — Maištas Vladivostoko jureivių, kurie bombardavo miestą, aptuko — valdžia jį užgniaužė. Buvo sumišę tris torpediniai laivai: «Skory», «Serdity» ir «Trevožny».

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Mažina darbininkų skaičių. Omaha, Nebr. 5 tūkstančius darbininkų, dirbančių prie linijos Union Pacific atstatyta nuo darbo. Darbo vedėjai tvirtina, kad sustapdoma tie darbai ne dėl pinigisko puolio, bet dėl trumpų ir šaltyn einančių dienų. Kansase, Koloradoj ir Nebraskoj sustapdyta darbai prie geležinkelių linijų, atstatyta ne tik darbininkai, bet ir inžinieriai. Utah valstybėj prezidentas «Oregon Short Line» geležinkelio šakos, priklausančios prie Harrimano sistemos, išdavė įsakymą sumažinti darbininkų skaičių

Geležinkelio «Roch Island», Illinois, kompanija paleido iš darbo 2500 darbininkų. «Union Pacific» geležinkelis atstatė nuo darbo 8,000 darbininkų. «Pennsylvania» geležinkelis, teip ir kiti sumažino darbus.

Šiame kapitalistiškame drangijos surėdyme vargšai—proletarai darbininkai dirba, prakaitą lieja per kiauras dienas, nuskurdė dejuoja ir vilties nemato, nemato savo gyvenimo šviesos, bet pagalios jie susipranta ir prakaitu užlietus jų akys atsidaros, pažiūri jie plačiau, pamato savo idealą — Socializmą, šviečiantį skaisčioje ateityje ir tas juos suramina, atgaivina viltį.

Koks skirtumas tarpe kunigo ir profesoriaus?

Kada studentas pabaigęs mokslą apleidžia profesorių, tai profesorius linksmas ir gėrasi, kad jo mokinys jau be jo apsieina. Kada kunigą apleidžia jo mokiniai, tai kunigas verkia, keikia, atgal šaukia, o kaip kada ir su policija gaudo... [Iš «Truth Seeker»] P. D u b i c k a s.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Kuopų knygiai, kuriems jau senas laikas praėjo kaip pasiūsta knygos ir laikraštis «Žarija», o da neatsilyginote, malonėkite pasiskubinti pardavinėti, o atsilyginę daugiau knygų reikalaukite. Dabar orai atvėso, ilgi vakarai, yra daug laiko skaitymui. Žmonės dabar knygas labai perka ir skaito.

Pildomojo Komiteto veikimas.

Kryvulė P.K. No. 14. Įnešimas So. Bostono 60 kuopos, kad P.K. purūpintų kalbėtoją, kuris LSS. vardu keliautų per visas lietuviškas kolonijas sakdamas prakalbas ir organizavodamas lietuvius. P.K. pilnai tam pritaria, bet nematydamas iš kur galima būtų apmokėti kalbėtojui, nutarė, kad LSS. sekr. paliestų šitą įnešimą per organą visoms LSS. kuopoms ir pavieniams nariams tai apsvarstyti.

Kryvulė P.K. No. 15. Kodėl LSS. sekretorius nepagarsino «Kovoj» svarbesnius nutarimus P.K.-to susivažiavimo rugsėjo 2 ir 3 d. Philadelphia, Pa.?

Atsakymas. — Iš manų pusės tame reikale padaryta stora klaida, aš tą kitaip supratau. Už tai nors šiame numeryj pataipinu. — LSS. sekr. P. Dubickas.

Pild. Kom. nutarimai susivažiavime rugsėjo 2 ir 3 d. Philadelphia, Pa.

Iškilus visokiems klausimams ir iš visų pusių įvairiems užmanimams LSS. reikaluose, P.K. nepermatant pilnai dalykų stovio, būtina buvo reikalas susivažiavus apkalbėti LSS. reikalus.

Posėdžiuos dalyvavo visi trys nariai P.K., «Kovos» redaktorius, administratorius ir LSS. sekretorius. Iš svarbesnių nutarimų yra šie:

1. Dėlko konstitucijos komisija teip ilgai ne atlieka savo darbo? Pasirodė, kad dėl priešingų nuomonių komisijos narių negalima buvo šaukti komisijos susivažiavimą, kadangi būtų buvęs be vaisiaus. Galiausiai likos nutarta: (a) Konstitucijos Komisiją jos pirmsėdis J. Baltrušaitis turi sužaukti bėgyje dviejų ar trijų savaitių, jei tik Komisijos nariai galės išlikti ant to laiko, ir kuogreičiausia apdirbti konstituciją. (b) Į vietą atsisakiusio iš Komisijos drg. A. Bernoto tapo nuskirti 4 kandidatai, kurių LSS. sekr. turi užklausti per laiškus ir gavus atsakymą pranešti apsiėmusįjį P.K.-tui, kad patvirtintų.

2. Užmanymą, kad prašalinti už algą dirbantį LSS. sekretorių, arba administratorių, P.K. atrado už negalimą, dėlto, kad darbo yra įvalias abiemis.

3. Klausime zecerių, dirbančių prie «Kovos» P.K. pripažino, kad zeceriai gaudami po \$12.00 už savaitės darbą, užsiimtų, apart «Kovos», pašalinių darbų statymu.

4. Spaustuvės perkėlimas tapo atidėtas iki perein referendum.

5. Preso pirkimas atidėtas iki spaustuvė nebus perkelta į kitą vietą.

6. LSS. išleidžiamų raštų klausimas, kas turi tiesą sulaukyti, gautus į spaudą raštus, jeigu atsirastų LSS-gai netinkami, — likosi neišrištas.

7. Administratorius tur pranešti P.K., koki raštai bus spauz-

dinami, prieš pradėsiant juos spauzdinti.

8. Kas turi nuspręsti LSS. kaštais išleidžiamų knygelių prekę? Pripažinta: administratorius su Pildomojo Komiteto pritarimu, kadangi tik jiems yra žinoma, kiek prekiuoja išleidimas.

Pasarga: — Jeigu pats autorius paskiria kainą, tada administratorius su P.K. nuspręs, ar galima ant to sutikti.

9. Apie atlyginimą rašėjams už suteiktus rankraščius LSS., nuspręs administratorius su P.K.

10. Ant knygelės «Politiškas minių streikas», turi būt išbraukta firma: «Socijalisto knygynėlis» ir ant išleidžiamų LSS. kaštais knygelių, turi būt firma «Lietuvių Socijalistų Sąjunga Amerikoje».

11. Reikale išėmimo čarterio pasirodė, kad negalima išimti, pakol nebus pagaminta konstitucija.

12. Ženklius pažymėjimui LSS. mėnesinės duoklės turi parūpinti LSS. sekr., bet tik tada bus galima, kada bus gatava konstitucija ir čarteris.

13. Iškilus kuopose nesutikimams tarp narių, kaip jau yra atsitikę, LSS. sekr., gavęs pasiskundimą, turi pranešti P.K.; gavęgi P.K.-to nutarimą, pasiųs kuopos viršininkams.

14. Kiekvieną naują įnešimą LSS. sekr. turi paleisti per kryvulė P.K. Apėjus kryvulei, suformuliuavęs, turi «Kovoj» apskelbti.

15. Kaip rajonai turi rinkti narius į Veikiamąjį Komitetą? L. SS. sekr., turi pranešti per «Kovą» rajonams, kad rinktų senovišku būdu, pakol da nėsame apsipažinę su referendumo būdu ir neturime jo taisyklių.

16. Ką veiks Veikiamasis Komitetas; — LSS. sekr. turi paduoti kokius nors nurodymus per «Kovą».

LSS. sekr. P. Dubickas.

Protokolas IV Rajono VI-tos konferencijos.

Paterson, N.J. 13 d. spalio atsibuvo VI konferencija IV LSS. Rajono, New York'o ir New Jersey valstybių.

Konferencijon pribuvo delegatai: nuo 11 kuopos Newark, N. J. — Krulik; nuo 19 k. Brooklyn, N.Y. — Šukys, Liubinskas, Moekus, Eringis; nuo 65 k. Paterson, N.J. — Zdanis, Masevičia; nuo 45 k. Passaic, N.J. — Sakatauckas, Pauža, Abraitis, Soboliauckas; nuo 52 k. New York City — Petraška, Sinkus; 59 k. Jersey City, N.J. — Tamašaukas, Slavickas, Vitkauckas. Teip pat pribuvo: rajono organ. A. Stanelis, sus. sekr. P. Norkus, turtų sekr. M. M. Račiūtė ir išdininkas E. Kinderas. Viso pribuvo delegatų 20.

Pirmsėdžiu konferencijai išrinkta drg. J. Šukys.

Pirmiausia skaityta protokolas praėjusios konferencijos. Priimtas.

Rajono kom. pranešimas:

Organiz.: Prakalbų rajone neatsibuvo; Patersone rengiamas spektaklius, nuo kurio pelnas eis į rajono išdą.

Sus. sekr.: Susižinota su kalbėtojais ir kuopoms reikale prakalbų.

Turtų sekr.: Į rajono išdą proporcionališkų lėšų įėjo po 6c. nuo kuopų: nuo 45 k. 60c., nuo 52 k. \$1,32, nuo 65 k. 42c., nuo 11 k. \$2,10, nuo 19 k. \$4,02, nuo 59 k. 84c. Po du centu užvilktų lėšų: nuo 11 k. 64c. Už tikičius laimėjimo laikrodėlio: nuo 59 k. \$4,15, nuo 11 k. \$1,80, nuo 52 k. \$1,50. Viso įėjo \$17,38. Pagal pereiną protokolą likosi 57c. Kartu viso labo \$17,96. — Išėjo: 65 k. už parengimą prakalbų \$6,00; kalbėtojui J. Griniui už kelionę 90c.; susin, sekr. už krasos lėšas \$1,00; turtų sekr. už knygą vedimui finansų 55c. Viso išėjo 8,45. Liekasi 9,51.

Išdininko: Išde pinigų randasi \$9,51. Aukos surinktos perein-

toj konferencijoj pasiūstos. Kvitos randasi.

Knygius nepribuvo, bet prisiuntė laišką atsisakydamas nuo tarnystos ir literatūra, teip pat ir jos atskaitą. Pas knygių yra 208 exemploriai paaukautų drg. J.Naujoko knygu; 180 exem. naujų knygu; kartu 388 ekz. knygu ir 153 N laikraščiu, ir pinigų užknygas \$1,78.

Nutarimai:

1. Prakalbos nutartos per pereitą konferenciją tulose vietose neįvykdomos. Palikta kuopų valiai.
  2. Kalbėtojus užkviesti P.Dubicką, J.O. Širvydą, F.Matulaitį.
  3. Partraukt iš «K.» rėdystės lapelių ir platint ten, kur negalima parengt prakalbų.
  4. Lapelių partraukt 10,000 exem. jei randasi vieno skyriaus, jeigu gi 3 skyrių, tad partraukt 15,000 exem.
  5. Pasiūst delegatus nuo rajono į 30-tą LSS. kuopą dėl jos sudrutinimō. Apsiēmė P.Sinkus ir S.Eringis.
  6. Suorganizuot Elizabeth'o, N.J. suirusią kuopą. Apsiēmė A.Stanelis ir J.Vitkauckas.
  7. Rajono lėšų uždengimui parengt Harrisone spektaklių rajono lėšomis. Surengt apsiēmė P.Norkus ir Stanelis.
  8. Vieton atsisakiusio knygiaus J.Griniaus, išrinkta S.Eringis, 144 Grand str., Brooklyn, N.Y.
  9. Patyrę, kad išėmimui «čarterio» Sąjungai nereikalinga pilna konstitucija, bet tik svarbiausi paragrafai, tad paraginam Pildomąjį ir Čarterio komitetus, kad tą kuogreičiausia atliktų, nes čarteris būtinai reikalingas.
  10. Ateinanti konferencija atsibus New York City antroje dalyj gruodžio mėn. 1907 m.
- Baigiantės konferencijai, draugai sumetė aukų 5,60 literatūros fondan ir perdavė išdininkui pasiūst.

IV rajono sus. sekr. P.Norkus,
62 Jackson st. Passaic, N.J.

Dėlei draugo Dulskio geru velijimu.

Su atyda skaitau draugo Dulskio žodžius. Matyt Alaskos šalinis nenukando jo žydžiančių velijimų nė geresnis pelnas neužgesina dvasios — darbuotis visuomenės labui. Gėda būtų mums nepasidarbuoti pagerinimui skurdaus gyvenimo šalyje, kur kasdien matome savo ir viens kito vargus, — argi nepasijudinsime iš vietos? Krutėkime, žengkime!

«Kovos» išleidimą patankinti — nepritariu; tai bereikalinga. «Kova» — literatiškas ir moksliškas politikos, ekonomijos laikraštis ir jo skaitytojai negali reikalauti, kad būt talpinama su pasiutišku skubinimu žinios apie arklių lenktynes, peštukų (prizefighter) imtynes arba kiekvieno ryto atskaitą sveikatos Roosevelto, Rockefellerio ir kitų carų ir carukų. Yra daug mėnesinių ir savaitinių laikraščių, kurie gyvuoja gana gerai, — pavyzdžiui «Appeal to Reason», kurs turi suviršum ¼ milijono ėmėjų — nepatankina savo išleidimo, — nėra tame reikalo. Bet «Kova» betgi netobulas laikraštis ir reikalai mūsų toli neužganėdinti. Labiausia man regis stokuoja socialistiškos literatūros, neturime ištektinai peno. Ar tai «Kovoje», ar atskirioms knygelėms reiktų išleisti daugiau raštų socialistiškoje dvasioje.

Ne lengva mano plunksna, tai nors penkinę duosiu literatūros fondan. Lai tai bus mano auka reikalams visuomenės ir mano; reikale galėsiu paskolinti į porą dešimtinių. Sesers ir broliai, kas daugiau, kas ką gali. Eime į lenktynes, lenkėiokimės darbe ikūnijimo socializmo idėjos — išsiliuosavime iš vergijos.

Petras Kietis.

Monte Cristo, Wash.

Stoka agitacijos.

Aplankius man kelis mėnesinius susirinkimus LSS. Chicagoje, pamačiau, jog labai žemas supratimas tarp draugų, kas link socializmo ir dabartinio darbininkiško klausimo. Bet tame nėra kaltas nė čionykštis kapitalistų surėdymas, kaip kiti sako, nė pats menkliau suprantanti draugai, bet vien tik stoka agitacijos ir gero agitatoriaus, katras galėtų išguldinėt draugams visus socializmo principus ir parodyt, kuom skirias socialistas nuo kitų progresyviškų partijų.

Sąnariai priklausantieji prie 4-tos kuopos menkliau suprantą dabartinę socialistų programą. Atsibuna susirinkimai į mėnesį kartą, bet susirinkimuose niekas nėra daugiau kalbama, kaip tik «vyrai, meskit po kvoterį» ir kitoki nutarimai, aprubežiuoti trumpa kalba, be jokio išgvildenimo, kaip patinka vienai ypatai. Tą vieną kartą per mėnesį susirenka ir da teip trumpina išsitobulinimą kiekvienam klausime, rodos, kad namieje paliko kiaušinį įkeptą. Draugai, man rodos, turėtų geresnį laiką pašvęst sau naudingiems susirinkimams, o ne teip kokiems niekniekams. Ale turbūt teip yra: kur žmogui neramu, tai iš čia greit ir skubinasi prasišalint, arba net kartą atsilankyt. Kokie gali but draugai—socialistai, jog jie nemėgsta savo broliškame ratelyje nuoširdžiai pasikalbėt apie visokius savo reikalus ir atjaust, kad tik tokioj vietoj ir tokiam susirinkime gali žmogus laisvai atsikvėpt, atsitolinęs nuo visų kitų dievo žvėrelių. Tas viskas priguli nuo tų mūsų draugų, katrie papratę yra vadint savo žemesnius draugus, kaipo aficeriai prastus kareivius. Kokį jie tik įnešimą išmislina, toks ir liekas užtvirtintu. O ant lavinimo ir tobulinimo savo žemesnių brolių, tai nė atydos neatkreipia. Už ką į tokius susirinkimus neatsilanko nė ketvirta dalis sąnarių 4-tos kuopos LSS. Chicagoje (apie kitas amerikiečių soc. kuopas da nepatyrė). Jiejie matydami, kad menkliau draugų susirenka, da labiausiai trumpina susirinkimo laiką, ir mislina, kad tuo pritrauks prie skaitlingesnio atsilankymo. Matant tokį apsilėidimą gabesnių draugų reiktų, neatbutinai, pasirupint apie tai visai Liet. Soc. Sąjungai, idant duot progą lavintis nepasiekusiems nė jokią mokslo šaką savo broliams proletarams. O ta proga ir yra geras agitatorius, pasišventęs labai nuskriaustųjų, katras gyvu žodžiu parodytų, kur darbiunų laimė. O be agitacijos ką—gi galima nuveikti? Iš knygų darbininks žmogus niekuomet neatsieks nė dešimtos dalelės to, ką gal atsiekt klausydamas žodžių gero kalbėtojaus. Vėla skaitymas nuvargusiam darbininkui yra nuobodus ir sunkus daiktas! Nes jo kunas reikalauja pasilsio.

Kas—gi but Rusijoje, jei tokia tik but tenai agitacija, kaip 4-tos kuopos LSS.? Iš čionykštės organizacijos nepasemsi beveik nė jokį susipratimą.

P.Puskunigis.

Korespondencijos.

Wilson, Pa. Pas mus yra apščiai lietuvių, ale mažai yra susipratusių. Spalių 13 d. buvo bandyta surengti prakalbas, ale tas neįvyko, ba neatidarė salės; tai kai—kurie džiangės, kad nepasisekė.

Pas mus atvažiavo iš Lietuvos vadinamas Caras, kurio pravardė — Longinas Karalius. Tai geras paukštis — juodvarnių veislės... Jis visus ragina užsirašyti «Šaltinį», ba tai esąs geriausias laikraštis; ant socialistų šneka nebutus daiktus. Bet tai da nieko ypatingo nebutų. Bet jis tiesiog bando užgint ką nepatinkamo skaityt. Mačiau savo akimis, kaip jis vienam vaikiniui J.M. ištraukė iš rankų knygelę apie Prancuzų revoliuciją ir nunešė į «bekauzė» (užkaborį). Berniokas atsinešė atgal, kad ir apdraskytą, bet jis vėl ištraukė ir visai sudraskė. O spalių 20 d. sudegino ištraukęs iš Jono Mažickos rankų knygą «Nedorybės Rymo ciesorių»... Sako, jei pamatysias ką skaitant jam nepatinkamą laikraštį, tai nuga labjias, ir siulo vis «Šaltinį» skaityt. Čia yra daug tokių tam-sunų, bet tokių biaurybių da iki šiol nebuvo.

Bepirštis.

Baltimore, Md. Spalio 20 d. pirmam pusmėnesiniam su-

Mokslaeivio likimas*).

Malonus Drauge! Kaip matai, ir aš papuoliau į tą miestą, kur yra mokslo bažnyčia. Kiek visokių gražių vilčių turėjau, keliaudamas Maskvon, ir kaip greitai išsisklaidė tos smagios svajonės. Gyvenime visados viskas dedasi pagal nuolatinis įstatymus, nuo žmogaus noro neprigulinčius ir priklausančius likimui... Teip, aš maniau gamtos mokslais užsiimti ir buvau padavęs prašymą į gamtos fakultetą. Bet man nebuvo lemta tai atsiekti — štai dėlei kokių priežasčių.

Pirmiausia užganėdina prašymus vietiniam mokslo apskričių baigusius gimnaziją mokinius, o paskui svetimų apskričių. Mariampolės gimnazija priguli prie Varšavos apskričio [o dabar ten lenkų tautininkų boikotuojamas ir jau jį perkėlė į gilumą Maskolijos; aš bučiau į Varšavą keliavęs]. Už tai man ir neteko vietos, kaip svetimam.

Maskvos universitete į medicinos skyrių priima kasmet į 250 studentų; skaitlius visai mažas, ir visas tas vietas užėmė studentai Maskvos apskričio, ir tai norinčių kur—kas dau-

*) Taipinausias čionai vieno mūsų mokslaeivio laiškas prastomis, bet nesulyginamai įvairiomis spalvomis piešia abelnei mokslaeivio likimą, o ypatingai padėjimą neturtin-gųjų, kokiais yra beveik visi mūsų lietuviški būsimejie „mokslineiai“, „tautos žėdas“. Tūkstančiai tų žėdų pačiam savo bujimo smagume vysta nuo nuolatinio kapitalistėkojo amaro, o ir išėjus mokslą šiame surėdyme daugeliiu prisielina badą kėti, kaip iš—dalis parodyta tam pačiam laiške. RED.

sirinkime 14 LSS. kuopos atsibuvo prakalbos. Org. P.Gri-nius perstatė B.Karaliutę, kuri deklemauvo puikias eiles. Vėliaus — daktarę J.Želvieneę. Dr. J.Ž. ilgoje kalboje nuro-dė, kaip kapitalistai pavergia darbininkų luomą ir kaip mul-kina darbininką dvasiški piemens; teipgi nurodė, koks kelias veda darbininką prie išsiliuosavimo iš tos vergijos, ir kvietė, idant be skirtumo vyrai ir moters stotų po raudona socijaliz-mo vėliava.

B.Karaliutė padainavo «Lietuva tėvynė mūsų». Po tam da kalbėjo vietinė draugė M.Mikolaičiutė, kuri pasiremdama ant dr-ės Želvienės kalbos aiškino sunkų darbininkišką padė-jimą ir reikalingumą prigulėt prie darbininkiškų organizaci-jų, kad vyrams žengiaut pirmyn, nesiliktų ir moters su mer-ginoms užpakalyj, nes ir jas lygiai kapitalistai išnaudoja dar-bavietėse. — Po prakalbų atidaryta kuopos susirinkimas; prisirašė 4 nauji draugai. Užbaigus svarstyt kuopos reikalus, buvo diskusijos, buvo uždavinėjami klausimai dr. Želvienei, kuri aiškiai kiekvieną išrišo.

J. Naruševyčius.

Mollenour, Pa. Šitam miestelyj darbai eina neblogiau-siai; kitokių dirbtuvių nėra, kaip tik minkštųjų anglių ka-syklos. Lietuvių yra apie 20 šeimynų ir pavienių apie 40. Apsigyvenę čia jau gal nuo 10 metų. Apšvietimas tarpe jų labai žemai stovi; galima sakyti — visai jo nėra. Man teko čia ant valandos apsigyventi, ir tyrinėdams čionai nepatyriau, kad ateitų koks laikraštis, nors ta šventa «Žvaigždė», bet nė

giau buvo, teip, kad net maskviniams tame skyriuje buvo di-delis konkursas atestatų (pagal gerumą ženklų). Tiems, ku-rie negalėjo papult į medicinos fakultetą, davė vietas gamtos fakultete, nes iš pirmo gamtos kurso priima į antrą medic-i-nos kursą. Kandidatų į mediciną buvo dikčiai net maskvi-nių, ir iš kitų apskričių į medicinos skyrių nė vienas nepa-puolė; bet su dideliu konkursu vos galėjo papulti į gamtos skyrių.

Į gamtos mokslų skyrių priėmė tik su aukso medaliais, o aš taja dovana neatsizymėjau ir už tai nepapuoliau į sau tinkamą vietą. Turiu pažymėt, kad gamtos moksle yra ir tik 250 vietų.

Aš atvažiavau Maskvon nežinodamas apie savo likimą ir dažinojau, kad net nepriimtas universitetan. Tuo tarpu juris-prudencijoj*) buvo priimta tik aštuoni šimtai, o vietų buvo tukstantis. Tai neilgai galvojęs, padaviau prašymą, kad priim-tų į jurisprudencijos skyrių, ir tapau priimtas. Bet nuo to man dabar ne lengviau, bet beveik sunkiau. Ikišiol jieškau drau-go, užsirašiusio gamtos skyriuje, kad persimainytų į mano vietą jurisprudencijoj, nes apsimainymas vietomis, sutikus universiteto rektoriui, galimas. Bet norinčių tą padaryti yra šimtai, kurie ir buvo priversti eiti į tiesos skyrių, už tai tikė-tis ko gero — sunku. O tuo tarpu pragyvenimo sąlygos yra baisiai sunkios, viskas teip brangu, kad be 30 rublių mėnesį

*) Tiesų, tejsdarystės mokslas. *RED.

tos nematyti. Dabar jau pasirodė vienas laikraštis — «Kova». Gal pradės bujoti ir kovoti toliaus.

P. Žemaitpievė.

Melrose Park, Ill. Šitam miesčiukųj metai atgal buvo susitvėrus LSS. kuopa nr. 43, bet prasišalinus kai-kuriems draugams, buvo suvis pakrypus žemai. Dabar ėmė vėl kiek darbuotis. Spalio 27 d. buvo parengta prakalbos. Susirinkimą atidarė vietinis drg. J. Butnoras, perstatydamas kalbėtoją drg. K. Rutkų, kuris ilgoj savo kalboj daug ko publikai nurodė, apie Rusijos ir Lietuvos revoliuciją ir socializimą. M. Čižauckiutė deklamavo eiles. Užmanius paaukauti revoliucijos naudai, J. Dementis perėjo per svetainę ir surinko 5.00. Publika nuskyrė rankų pakėlimu: pusę į literatūros fondą, pusę revoliucijai.

J. Dementis.

Chicago, Ill. «Kataliko» 40 N buvo patilpęs neteisingas užmetimas «Kovai» už jos korespondenciją, buk jiji esanti neteisinga tame, kad aprašė, už ką buvo areštuotas Brandukas, «Kataliko» redaktorius. Ta korespondencija yra teisinga, ir «Kova» už ją neatsako; tą viską matė ir girdėjo ne tik viens korespondentas, bet ir daugelis kitų žmonių. Ką rašytojas priveda faktus apteisinimui Branduko, tai jie yra neteisingi. Pateisinimo punktas, kad Branduką areštavo buk dėl

negalima maitintis, neskaitant mokesčių universitetan, didume 100 rublių. Prikalbėjau tėti duoti ant pradžios 100 rub. ir su tiek išvažiauvau Maskvon; maniau gaut lekcijų, bet pasirodė, kad už jokių pinigų negalima gaut, nes reikia didelės laimės, kad ėsant 15-kai tukstančių studentų visų aukštesniųjų mokyklų, gautum lekciją. Dabar jau praleidau 50 rublių, o da mėnesį nepergyvenau, ir baimė ima, kaip toliaus bus. Jeigu pasiduočiau likimo valiai ir likčiausi tiesos skyriuje, tai da but šiaip—teip, bet jeigu pastočia į gamtos, ar medicinos skyrių, tai but da blogiau, nes reikėtų visą laiką but Maskvoj dėlei praktiškų darbų. Tiesos skyriuje nėra jų; už tai galima iš Maskvos pabėgt, tik užmokėt reikia pinigų, ir egzaminus laikyt kada nori. Už tai aš pradėdu lyg susitaikyti su likimu ir pasilikti priverstu juristu. Aš neužilgo, gal už kelių dienų, važiuosiu Lietuvon, pametęs Maskvą, — žinai — slaptai, be žinios universiteto administracijos, — ir ten gal V—je ar N—je apsistosiu ir duosiu correpeticijas, tada aš nors duoną ir už universitetą užsdirbsiu, o kitaip Maskvoj turėčia badu mirti.

Nors, žinoma, mano prasilavinimas nuo to dikčiai nukentės, bet galima bus nors šiočia—tokia duona pramanyt.

Juristų padėjimas šiandien ir nelabai malonus — juristų visuose universitetuose daugiausia — po 1000 ir daugiau vietų, — per tai konkurencija tarp jų baisi. Gaut kokią valdišką vietą baisiai sunku, reik protekcijos (vienos svarbiausiųjų šios dienos įiegy, valdančių žmonių likimą), o advokatų, pri-

to, jog jis užsistojo už žmones, katruos daužė ir spardė policmonas yra aiškiai melagingas. nes policmonas nė vieną nemušė, nė nespardė ir tas tik grynas išmislas, to nė viens nematė. O kad Brandukas rėkė ant policmono, tai tiesa, ale tik dėlto, kad jis neareštuojas socialistų kalbėtojų ir duodas jiems čia rėkaut ant gatvės. Pollemonas jį ir areštavo, keipo neturinti «laisvės» rėkavimui, da—gi ant policmono. O ką rašo, kad lietuviai socialistai nedaro teip kaip anglai socialistai, katruos policmonai areštuoja laike prakalbų, tai to lietuviuiam nė nereikia, ba da nė šykį lietuvių socialistų kalbėtojų nesuareštavo, kalbant ant gatvės, bet tik tokius, katrie nori trukdyt kalbėtojui, kaip ot Branduką «Kataliko» redaktorių.

Prirodymas, jog «Kataliko» leidėjas buk einas už darbininkus, o nė prieš, — neturi savyje nė jokios vertės: «Kataliko» leidėjui darbininkų luoma apeina tik tiek, kiek alkanam vilkui eriukas, tai ne kitoks nė Brandukas.

P. Puskunigis.

Minersville, Pa. Mūs kuopos Susivien. Liet. A. pirmsėdis (pravardė? Red.) smarkiai darbuojasi Susivienijimo gerovei:— liepos bertaininę mokesčių, sąnarių sudėtą, siuntė—siuntė, vos nusiuntė iki pirmai rugpiučio ir liko visa kuopa suspenduota. Dvi dalis sąnarių nabagų bus išbraukta iš susivienijimo, o už tai, kad į viršininkus renkam vis smarkius vyrus su dideliais pilvais vertelgas — karčemninkus; jie iš visos širdies ir darbuojasi apie organizacijos gerovę.

Cilė.

sipažįstant Lietuvoj lietuvių, nedaug, bet ir tas nelabai malonu, nes reik penkerius metus but pagelbininku pas kitą advokatą, ir paskui ne visados gali turėt gerą praktiką, kas priguli nuo prigimtų gabumų; bet aš iš to atžvilgio nelabai bijausi... Yra du lietuviu, pernai baigusiu tiesą: vienas C. sėdi S—je, prisirašęs už pagelbiningą pas advokatą ir vos badu nemiršta, o kitas užsirašęs kandidatu į teismšką vietą ir tas badą kenčia; vienu žodžiu — perspektyva (ateitis) nemaloni, liudna.

Teip, drauge, kaip matai, kad gyvenimas mūs eina pagal patarlę «teip daryk kaip gali, o ne kaip nori». Teip šiandieninėse ekonomiškose ir politiškose sąlygose žuva žmonių pašaukimai, prigimti gabumai. Kiek tavo buvo svajota apie garsią ateitį mokslavyrio, ir aš tave sekiau ir teip pat svajojau, bet visos svajonės susimuša į nepramušamą šiandieninių sąlygų sieną.

Ne, aš ir šiandien neišsizuodu savo palinkimų ir persitikinimų, aš noriu darbuotis tėvynės naudai, ir kiek aš ištekisiu įiegy, stengsisiu kelti susipratimą ir kultūrą Lietuvoj. Tegul man šiandien viskas susitrukdo ilgam laikui, bet tikiuos, kad prasimušiu prie atsakančių gyvenimo sąlygų ir galėsiu duoti valią savo patraukimams.

Teip, Baltruk, matai kokią kelionę nesmagią aš atlikau, ir tokiam likimui papuola šimtai man panašių. Tų garbiųjų lietuviškų stipendijų nēr, nes jas iškasavojo valdžia, kaipo nepasiekiančias rusifikacijos tikslų. O šiaip jokių paturėjimo

Exeter Boro, Pa. Ir čionai lietuviai jau pradeda šiek tiek bruzdėti. Pradžioje rugs. mėn. kai—kurie plačiau mananti vaikinai užmanė sutverti LSS. kuopelę. 15 d. rugs. sušaukėm pirmą savo susirinkimą svetainėj p. T.Tolubos; bet kadangi plačiai pagarsint nesuspėjom, tad visai mažai žmonių susirinko, vos 14 draugų. J.Stasiulevyčius ir A.Batyrius, trumpai paaikšino, kas tie socialistai ir dėlko mes prie LSS. turime rištiesi. Paskui J.S. šaukė norinčius prisirašyti; prisirašė 5 nauji sąnariai ir tokiu būdu iš 9 draugų susitvėrė 78 kp. LSS. Komitetan įėjo šie drgg.: pirmsėdžiu*) J.Varnagiris (jam išvažiauvus, vėliau J.Kedenis), pagelb. — V.Gabrys, finansų sekr. — J.Stasiulevyčius, prot. sekr. — J.Greblikas, išdininku — A.Batyrius, organiz. A.Batyrius ir P.Šlekaitis.

Antrą susirinkimą nutarėme laikyti 29 d. rugs. Tas buvo plačiai apgarsinta — netik ant Exeter, bet ir Pittstone, ir tikėjomės kad mūsų kuopa tuojaus puikiai sustiprės. Išgirdę Pittstono «šiaudadušiai» k. v. Markauckas ir ypač smuklininkas Juška ir kiti tuojaus ėmė mūsų kuopelę — anot P.Dubicko — «bombarbuoti», lakstė pas visus savo pažįstamus, pasakodamas, kad «cicilikai» deda pinigus ant «bombų» ir išmušę visus Amerikos pasiturinčius gyventojus (sic!). Todėl, girdi, katras į jų susirinkimą eisite, tai ateis(?) policija ir suareštuosianti, nes cicilikai Amerikoje negauna «čarterio»...

Mūsų kuopa gyvuoja ir bujoja: nors du draugai iš čionai išvažiavo prisizadėdami, kur apsistos, prigulėti prie tęnykštės LSS. kuopos arba pavieniais, tad jų vietą užėmė keturi nau-

*) Socialistai paprastai nerenka nuolatinio pirmsėdžio. Sk. „Kuopų konstitucija“. RED.

šaltinių aš neturiu. Buvo žadėjęs padėti K.M., gyvenantis Filadelfijoje, bet tik buvo žodžiai biskį užsigėrusio žmogaus, o kaip priėjo iki reikalui, tai tada atsakė...

A—ius.

Atejus rudenii.

BEPRAKAITUOJANT, bedėjuoju per ištisas vasaros dienas prie darbo, be pasilsio ir mažai ką valgius, tik vandeniū pasisotinus, darbininkai vienija savo pajiegas su pajiegomis gamtos; amatninkai ir surukę darbininkai dėjuoja ir laukia rudenio. Pridirbo ir prikrovė sankrovos ir magazynus nemieruotais turtais, gamtos suteiktais; džiaugiasi tais turtais ir linksminasi... tik, žinoma, ne visi: vieniems paliko sukrauti turtai ir pripildyti kišeniai pinigais, o antriem tik vienos ašaros ir vargas. Nušilęs ir nuslobęs šiltoji dienoj įkišo ranką arba koją į mašiną ir likosi išmestas elgetauti ir prašinėti praeinančiųjų susimylėjimo... Vis tai stoja si tam, kuris viską padirba. O tas, kuris niekur nė piršto neprikišo, linksminasi, jis sotus...

Gamta, išdavusi savo pajiegas ir vaisius, eidama į pasilsį, rodosi, ragina darbininkus ir pasityčiodama sako: «Jūs, skurdžiai, vargot ir šilot, o pasilikot be nieko, su tuščia kum-

jį, su naujoms spėkoms prizadėdami dirbti socializmo idėjai, vargdienių labui. 22 d. sausio ateinančių 1908 metų mūsų 78 kp. parengs prakalbas. Lietuviai, visi meilingai bus užprašomi atsilankyti, teipgi pp. Juška su Markaucku.

Ilgumas.

Waterbury, Conn. Spalių 27 d. buvo terptautiškos prakalbos miesto salėje; atstovų buvo visų tautų. Pirmiausia kalbėjo «Socialist Party» atstovas, drg. Beiben angliškai, antras žydų socialistų atstovas — žydiškai, žydų Bundo — rusiškai ir žydų socialistų — rusiškai. Potam vokiškai, lenkiškai, itališkai ir lietuviškai — drg. A.Stankevyčius atstovas 34-tos kp. LSS. Ant pabaigos kalbėjo plačiai girdėtas 2-os dums atstovas socialdemokratų frakcijos drg. Ozol. Pirmiausia kalbėjo rusiškai apie Rusijos padėjimą, išrodinėjo labai puikiai, kad Maskolija ilgai egzistuoti negali, nes palukanų nespėja išmokėt. Biudžetas teip silpnas, kad nėra tiek pinigų, kiek reikia palukanų mokėt. Antrąsyk drg. Ozol kalbėjo vokiškai, paskui latviškai. Publika susidėjo apie iš trijų šimtų; daugiausia buvo žydų, paskui lietuviai, o likusieji visų kitų tautų.

Buvęs prakalbose.

New Britain, Conn. Kiek matyt, tai nauji draugai smagiai rašosi prie vietinės 5-tos LSS. kuopos. Nuo 6 spalio iki 3 lapkričio prisirašė 6 draugai. Ale aš nežinau, dėlei kokios

ščia, ir pasiskyrėt ašaras ir vargą... Kur tie šilti rumai, kuriuos pastatėt per karštą vasarą, kur geri apsilvilkimai ir apsiavimai, kur tie vaisiai, kuriuos surinkot, kur tie šildanti ir gražūs pečiai, kuriuos padirbot, kur jūsų anglys, kurias iškasėte ir kitos nesuskaitomos gėrybės, kurias paėmėt iš manęs, kur tą padėjot, kad gyvenat kur baravykai ant sienų auga, kodėl palikot basi, pusnuogiai, alkani ir šaltį kenčiat!»

Ne vienas mūsų pasakys: kai dirbau, gavau užmokestį, už tai aš negaliu pasiimti tą daiktą, kurį padirbau, o antra, negaliu ir dėlto, kad ne vienas jį padirbau... Ta vieta ir mašina, kur dirbau, ne mano buvo, priklausė tam, kuris mane pasamdė.

Taigi pasakykit, kur jūs pinigai, kur gavot už darbą? Ar daug jūs jų sukrovėt, ar išteksite apsiginti nuo bado ir šalčio? Jūs atsakote: Tušti mūsų aruodai, ir nė tų nėra; tušti mūsų kišeniai, ir tie pats išplyšę; visas mūsų turtas tai almužna; mes — pulkai elgetų... Mūsų vaikučiai, rodosi lyg nusikaltę kuo nors gamtai, turi kentėti šaltį ir alkį. Atsidarė mokyklos visiems, bet ne visi naudojamės, mūsų vaikučiai negali nueiti, nes yra pusnuogiai ir nevalgę, vos sulaukus dešimties—vienuolikos metų reikia grusti į darbą, mainyti spėkas ant sudžiuvusių duonos kriaukšlių... Sunkus ir biaurus mūsų likimas nėra kas veikti ir kur pasidėti, kur pasikavoti ir kaip apsiginti nuo tų vilkų, kurie drasko mūsų kunus... Palieka da mums, vargšai, vienas kelias, kuriuo mes galėtume

priežasties seni draugai atsisako, o kitas dalykas – katrie ir neatsisako, tai į susirinkimus nesilanko. Supraskit draugai, kad tai mus visų yra darbas, kurį turim veikti, o ką mes galim nuveikt, jeigu į susirinkimus neinam. Teisingai yra pasakyta, kas per kovotojas, jeigu nekovoja, kas per socialistas, jeigu savo pareigų neišpildo.

K.Senkus.

Spring Valley, Ill. LSS. 23 kuopos draugai per susirinkimą pakeliam protestą prieš Philadelphijos kunigą Kaulakį už jo žvėrišką pasielgimą su Philadelphijos 1 kp. draugais ir siunčiam jam dvidešimtojo amžiaus tyrono ir veidmainio antspaudą — tegul jo žvėriška širdis susigėdina už tokius darbus. Teipgi širdingai pritariam tiems draugams už jų skriaudas, ir prižadam šelpt pinigiskai, jeigu reikėtų.

Su socialistiška meile

23-čia LSS. kuopa.

Springfield, Ill. Spalių 27 d. buvo susirinkimas su prakalbobis. Ona Karaškiutė ir Gavėniūtė deklemavo eiles. Vincas Černauskas kalbėjo apie susipratimą lietuvių, kaip jie bijosi mokslo ir kaip nesuprasdami niekina socializmą, ir kaip kapitalistai tuom pasinaudoja. S.Klemensas kalbėjo iš praeitės senų laikų, J. Marijonaitis — apie mokyklas. A.

išbristi iš tų vargų ir apsiginti nuo tų žvėrių. Paimkim ir pasistatykim tą veidrodį ir kelrodį, kuris vadinasi «Kova» — tas išmokys mus vaikščioti keliais, kurie yra nors pilni aštrių akmenų, nors sunku bus mums stumti tas vežimas, nes dar kelias nelygus, bet bus mūsų pasišventimas jis suteiks mums smagumą, griebsimės už darbo, vieni kelią lygįsime, o kiti stumsim pirmyn tą sunkų vežimą «Kova». Tas mūsų darbas tai akademijs vargšo darbininko...

M.Rasimas.

Dangų mačiau.

Aš mačiau dangiškiasias pravertas duris.
Mačiau aniuolo mėlynas meilias akis,
Iš kurių tik bangavo ramumas gausus,
Kurs naikino mūsų ilgus ir karčius vargus.
Tokią saldžią minutę tarp vargo radau
Ir augščiausių poetų balsus išgirdau!
Ten dainuoja mergelės maloniai, saldžiai;
Ten ir muzika griežia be galo gražiai!
Tokį dangišką jausmą tada aš jutau
Ir gilybėje meilės paskendęs buvau.
Kad norėjau arčiau prisitartint, klausyt,
Tada aniuolas liepė «sudiev» pasakyt.....
Sakė: — Broli-vargdieni! Ne tavo dangus!
Čia vieta tik tokiam, kas padorus, gražus!!

Jovaras.

Klembauskas kalbėjo, kaip yra sunkus gyvenimas priespaudoj kapitalizmo. — Tris draugai prisirašė prie LSS. kuopos ir SLA.

J.Gugas.

IŠ LIETUVOS. Socialistų revoliucionierių partija (Suvalkų gub.). — (Iš laiško). Se-rų (s-r.) politiką pajutome ir mes. Ta galima pavadint buržuaziška partija, po pseudonimu s-r. (socialistų-revoliucionierių), nes ji tveriasi tik iš ukininkų; darbininkų reikalų nepripažįsta, ji tik veda politišką kovą, kalbėdami kapitalisto žodžiais: «Kada mes gausime — bus ir darbininkams». Jie kalba — kada valdžia grius, tada darbininką reikės vest prie savo reikalų supratimo. Ar ne juokinga? Valdžiai griuvus, tokia buržuazų partija rupjįs ne darbininkais, bet paimt valdžią į savo rankas.

Beto jie nemandagiai apsiėjo su LSDP. Per vieno draugo kalbę sužinojo visą rajoną; vienas iš jų vadų paskui irėjo per kuopeles, agituodamas prie s-r. Daug suvadžiojo. Tokia politika biauriai mums atrodo.

Sulyg aukų s-r., tai socialistams nevertėtų juos šelpt, ypač, kad ta «partija» nėra proletarijato auklėtoja — ji vadovauja «visuomenę».

IŠ RUSIJOS ir LIETUVOS. Reakcija apsireiškia visame Maskolijos gyvenime, nematyt karšto atsinešimo darbininkų prie rinkimų į valstybės dumą; abelnai matyt, kad revoliucija eina prie galo. Žinoma, tas nereiškia, kad užsiganėdįs tu, kad šiandien nieko neturi, bet rengsis į naują kovą; bet laikinai šiandien, esant pramonės kriziui, bedarbių konkurencijai ir silpnam materijališkam aprupinimui, jokia kova su valdžia ir buržuazija negalima; gal prie parodymo paskutinių jėgų arba agonijos pastumės badas, pinigiskas krachas ir karėivijos sukilimas. Tik tos jėgos galėtų da atlikti rolę visuomenės revoliucijoj, o nuo nieko kito nėra ką laukt. Tas pats ir Lietuvoj: šiais lytingais metais kviečiai iššalo, rugiai ir vietom, dobilai, bulvės supuvo ir žmonių gyvenimas sublogo, bet tas gal bus stimulu pabudinančiu žmonių tamsybę, bet tai yr spėjimas.

Labai sunkų įspudį daro Maskvoj daugybė bedarbių ir valkatų; negali praeiti gatvės, kad prie tavęs neprikibtų kokia dešimtis apiplyšusių, pusnuogių jaunų ir senų vyrų; moterų, sulyginant, nedaug; rėkia: «Duok kapeiką, valgyt noriu!» Susitraukęs, nesmagioj dvasėj, dulini toliau, sakydamas sau, kad kapeika nuo jų neatsipirksi ir to visuomenės gyvenimo lopo neužlopysi.

Teip miestas nieko sau, turi daug ypatingo žingėdaus: senovės paminklai, muzėjai, paveikslų tēpliotų galerijos, biblijotekos, kur leidžia dykai žiurėti ir skaityti, turi labai pamokinančią svarbą.

Studentų mitingai, nors po policijos priežiura, daromi ant politiško ir akademiško pagrindo, ir turi didžiai pamokinančią ir išlavinančią vertę; ten gali išbandyti ir savo iškal-

bumą, kur tavęs klausio tukstančiai studentų ir kiekvieną tavo nepataikytą žodį lydi ar išmislu, juokais, o jei ne jų norui kalbi, tai ir apšvilpia. Dabar dideli mitingai, ir eina klaušimas apie streiką, bet upas senų studentų gana nupuolęs ir atzagareiviškas, ir padaryti streiką už universiteto autonomiją nepasiseks. — Iš viso universitete yra į 12 tukstančių, o dalyvauja susirinkimuose tik į kokius 2 tukstančius. Jau trečia diena renkasi, bet nieko nebus. Mokslas tęsis.

Andrius.

Iš ŠKOTIJOS. Newtongrange. Spalio 20 d. pas A. Liutkevychių buvo pakviesta ir susirinkta į 30 ypatų — vyrų ir moterų. Visi gražiai linksminosi, bet kada vienas, A.B., pratarė, kad mes čia besilinksminami atmintume mūsų brolius vargstančius Lietuvoj ir paaukautume kankiniams po kelis penus, tai ant to žodžio kad perkuns but mušes, tokio sumišimo nebut buvę. Toki da čia tamsūs mūsų broliai ir teip jie blogai kasžin keno pertikrinti apie kovojančius už visų laisvę ir jų pačių laimę ir šviesą.

Garselis.

Revoliucijos Rėmimo Komiteto išdo apyskaitos.

Po paskutinio išsiuntimo Europon auką (žr. «Kovos» N 31), buvo likę Rev. Rėm. K-to išde \$ 266.58.

Nuo to laiko, iki «Kovos» N 43, revoliuciją remiantį visuomenę sudėjo (žr. «Kovos» N 43) \$ 1121.07.

Išleidimai:

Išmokėta P.Grigaičiu dėl kelionės į Europą.....	\$ 100.00
Sekretoriaus išlaidos: laiškų siuntinėjimas, etc.....	1.00
„ „ apyskaitų vedimui knyga.....	80
Spalnio 21 d. išsiūsta Europon per North Side Bank'ą	\$ 900.00
Pasiuntimo kaštai.....	1.25
Susirašinėjimai, čekių išskolektavimai.....	1.00

Išleidimų viso..... \$ 1004.05

Įplaukė..... \$ 1121.07

Išleista..... \$ 1004.05

Iš «Kovos» N 43 lieka R.R.K. išde..... \$ 117.02

Pastaba I. Yra knygoje įtraukta aukos iš Pittsburg, Pa. ant \$ 9.00 rev. reikalams, bet tuom tarpu «Kovoje» jų nėra. Sulyginus galutinai knygas R.R.K. išdininko su sekretoriaus, bus surasta klaida ir ji tolesnėse apyskaitose bus pataisyta.

Pastaba II. Teipgi likumoje rev. aukų, yra \$ 25.00, kurie pri-dera į kankinių aukas. Sekančiuose «Kovos» numeriuose ir tas bus perkelta.

Pildomamjam Komitetui, teipgi «Kovos» redaktoriui bus paaiškinta vėliau tie dalykai, kurių tie draugai jiesko ir niekaip negali surasti.

RRK. išdininkas *J.O.Širvydas.*

120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

DARBININKO KRONIKA.

Pastaruoju laiku Amerikos darbininkus stebina savo iškalbūmu, socializmo supratimu Miss Flynn, 17 metų mergina, mokinė aukštesnės mokyklos Morrise N.Y. Ji važinėja po didžiuosius Amerikos miestus ir sako prakalbas apie socializmo pamatus ir dabartinį darbininkų padėjimą. Elzbieta Flynn yra neturtingų tėvų duktė, jos tėvas — fabriko darbininkas, socialistas. Ji daugiau gerbia «Socialist Labor Party» tikslus.

Hattlesburgo miesto (Pa.) mokyklų direktoriai spalio 16 d. padavė prašymą miesto tarybai, kad būtų įsteigta skyrius mokyklos italų, syrų ir Prusijos (?) žydų vaikams su specialiais mokytojais. Tai, esą, nėra koks noras tuo atskyrimu ižeisti tas tautas, bet tai daroma labai jų vaikų, kurie abelnose mokyklose kasžin dėlko nesutinką. Argi kūdikiai jau būtų «tautiškai susipratę», kad nesikęstų?

Lietuvoj ir pradeda caro valdžios giltinė kirsti žmonių gyvas. Vilniaus kariškamjam taismui nusprendus rugsėjo 24 d. sušaudyta 21 metų jaunikaitis Pacevyčius, už tulo Kokščio užmušimą. Spalio 8 d. nuspresta pakarti bajorą V.Šaluchą ir miestietį Juozą Mejerį, už šovimą Kaune į miestarsargius Petrašką ir Šulskį; Joniškyje (Šiaulių pav.) už užmušimą feldšerio ir urėdninko pakarta Vilniaus gubernijoi kalėjime Guržinskis.

Amerikoj pabrango alus: pirma buvo 6 dol. 50c. už bačką, o dabar — 7 dol. Po naujų metų saliuininkai (karčiamninkai) sutarė neduot nešti į namus blešinėmis alų teip kaip dabar, kad už 10c. pripilama apie 10 stiklinių. Po naujų metų matomai pripils tik kokias dvi stiklines už 10c. — Bavarijoj (Vokietijoj) darbininkai dabar boikotuoja pabrangintą alų, o Amerikos darbininkai ar boikotuos?

Rusų valdžia paliovus brukti rusiškas raides lietuviams ir kitoms kai-kurioms tautoms, bruka jas totoriams. Kovo 31 d. 1906 m. išleista įstatymas, kur pasakyta kad totorių mokyklų rankvedžiuose arabiškos raidės būtų pakeistos rusiškomis. Dabar totoriai prieš tai protestuoja. Gerai — nebus jie valdžiai teip ištikimi.

«Aušros» draugijos kuopa Chicagoje rengia iki Naujų Metų ar penkias prelekcijas naudai lietuvių moksleivių. «Aušros» išdas esąs permenkas, kad galėtų pakakinti reikalaujančius pašelpos moksleivius. Teip pat silpnai stovi moksleivių šelpiamoji draugija «Žiburėlis» Lietuvoje.

Naktį spalio 5 d. (s.st.) policija padarė kratą pas «Viln. Žinių» leidėją Petrą Vileišį.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Kaip Lietuvos ponai išgudrėjo savo politikoje, tai parodo «Žarija» (N 15) straipsnyje «Ponai ateina». Ponai-dvarininkai Kaune statą rinkėju d a r b i n k a Girkantą, Vilniuje — kunigą Maciejevičių. Girkantą siulo net į atstovus. Mat ponai remia darbininkus. Tik jau aišku, kad toks darbininkas parsidavėlis nesirūpina darbininkų luomos reikalais. Jis yra kaip meškerė, su kuria ponai gauda mažai susipratčius bet jau jiems priešingus darbininkus-rinkikus.

«Vienybė Liet.» N 45 rašo:

Neseniai teko sužinot, jog garsus mūsų «kunigaikštis» A. Jocis atidengia vėl naujus laukus lietuvių milijonierių augimui ir atgavina dingusią firmą «Universal Mercantile Association», kuri pernai Brooklyne tiek trukšmo pridarė. Šiuom sykiu ta firma atgims ta tuom patim vardu Philadelphijoje. Jos galva jau dabar matyt ne Menčikov, nė Vytautas, bet tikras A. Jocis, kurs net kreipėsi prie «Vienybės Liet.» su priekabe, kad kas kitas mūsų laikraštyje panaudojės Brooklyniškės jo firmos apgarsinimo electroplates.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Drauge Redaktorai:—

Prašau patalpinti šį mano laišką visų draugų žiniai. — Žinot patys draugai, kad prigulintis prie partijos negal but vienas atsiskyres, ba visnam buvančiam tarp kitų tautų, negalimas daiktas daryt kaip reikia. Gyvenu Indianos valstybėj, negaliu sueiti su lietuviais. Man tas vienas laikraštis nieko gero neatneša, ba aš teip nenoriu but, aš noriu, kad butų kokia nors pašelpa ligoje arba palaidojimas numirus. 4 mėnesius sirgau, neturėjau kas mane prižiuri. Tai tokį supratimą teturi visa Sąjunga: žmogus budamas sveikas, visur tinki. Kad butų nutarta įvesti ligonių pašelpą, tai atsirastų daug tokių draugų, ką prisirašytų prie socialistų partijos; ale kad nėra geros tvarkos, tai žėdnas nonori, kad iš to nieko naudos neturi.

Hammond, Ind.

P. Zaleskas.

Rengkite prakalbas.

Dabar drg. Antonov lankosi Pensylvanijos miesteliuose. Lapkr. 9 laikys prakalbą Pittstone, 17 lapk. atsilankys į Philadelphiją, 18 lapk. kalbės Waterburyj, Conn., o paskui važiuos ten, kur draugai pirmiausiai užkvies. Todėl draugai, kuriems da neteko išgirst drg. Antonovo prakalbos, naudokitės proga ir kur tik galima rengkite prakalbas.

Susinešant adrisuokite

Antonov, 1418 So. 2ud st., Philadelphia, Pa.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Jovaro (eilės) — «Kalėjimas», «Į kovą pirmyn!» «Sukelkime kovą», «Liūdėjimas»; J-o — «Šalyn plėšikai ir spaudėjai!»; Silpnučio — «Apie žemės klausimą Lietuvoje»; Ex-Socialisto Draugo — «Lietuviai kunigai remia anarchistus»; J. Stasiulevičiaus — «Reik susiprasti» (eilės); Putpelės — «Pabrikas»; A. J. Viznio — «Kapitalistų draugai»; Gando (eilės) — «Kareivis», «Berželis», «Kunigas»; K. Rutkaus — «Diskusijų klausime»; B. Grambos — «Šios dienos gyvenimas». Z. Jank — «Kritusiems už laisvę».

«RAISTAS» -- («The Jungle»).

Toji pagarsėjusioji knyga jau spaudoje ir netrukus bus užbaigta. Knyga parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininkų, p. Upton Sinclair ir išversta geroj ir suprantamoj lietuviškoj kalboje.

«Raistas» jau išversta į 18 visokių kalbų, tas parodo kaip ji yra pageidaujama. Ji sujudino visuomenę, o Washingtono valdžia persigando nuo knygos «Raistas». Lietuviams tuom žingeidesnė ta knyga, jogei aprašytas lietuvių gyvenimas, parodant su visoms smulkenoms, kaip juos visi išnaudoja, lygiai zerkole permatoma vienu vargai, kitų linksmybės.

Toje knygoje aprašyta mėsos trustas, kaip nuodina visuomenę ir kaip prie mėsos kobiauriausius dalykus primaišo, kad tik daugiau uždirbti. Knyga faktiškai parodo visą dabartinę suktybių ir skriaudimų sistemą, ir į ką ji paverčia žmones, kuriems iš savo rankų darbo reikia užsilaikyti. Ji parodo, ką nukenčia moteris darbavietėse, kaip jos tampa sužagamos ir kaip ne tik pavienių ypatų, bet ir visų šeimynų gyvenimai buna suardyti ir kad paleistuvystė ir kiti nelaimingi apsiireiškimai pasaulėje, tai tik pasekmė dabartinio nelemto surėdymo.

«Raistas» naudinga perskaityt visiems, o ypač labai naudinga kalbėtojams.

«Raistas» tai didelė knyga ir bus tikras papuošimas lietuviškoj literaturoje, kaip netrukus bus užbaigta kaštuos kaip ir angliškas originalas 1 dol. 50c., bet kurie dabar prisiųs tik VIENĄ DOLERĮ, apturės tą svarbų veikalą t.y. PIGIAU. Vietiniai gali «Vienybės» redakcijoj užsirašyti, 120–124 Grand str. Brooklyn, N.Y. Rašant iš toliau reikia adrisuoti ant išleistojaus vardo teip:

J. Naujokas, Sta. Madison Sq., bx 157, New York City, N.Y.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.

S. Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.

T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,

Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.

Archiv., J. O. Širvydas, 120–124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.

Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius, J. S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.

Išdininkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120–124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvarijaus J. O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siūzdamai prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykite tiesiog «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

KRASOS DEŽUTE.

A. Bridžiui. Gražiname. Daugiau parašyta laiške.

Rapolui. Ačiu už prisuntimą ir ypač už prizadėjimą. Dideliam svarbu Amerikos lietuviams aiškinti tikrąjį dabartinį Lietuvos revoliucijos stovį. Ypač dabar, kada ten atsitikimai eina baisyn, tai reikėtų aiškesnių, iš pirmo šaltinio, žinių, nes nuo to priklauso ir paramos tampa.

Biblijografija.

«Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje». Sutaisė pagal J. Spargo — J. Širvydas. Išleido Lietuvių Socialistų Sąjunga. Philadelphia, Pa. Spanda «Kovos», 1418 So. 2-nd St. 1907 m. 20 pusl. Kai- na 5c.

APGARŠINIMAI.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Allegheny, Pa.: J. Stasevičius A. Stasevičius D. Bajarunas V. Gvazdinskas A. Kailaitis — po 50c. Jurg. Stasevičius 30c. D. Masuliuškė J. Jasulionas G. Stasevičiūnė — po 25c. Smulkių 45. Viso 4.00	
Chicago, Ill. prakalbose: A. Kalkis P. Mažeika J. Tumosa J. Katilius V. Žiugžda P. Kaitis J. Urbanavičius — 50c. V. Ambrazevičius 1.00. P. Galskis D. Dragas A. Petrusis M. Cizaukiūtė, P. N., R. Selkauskis 25c. Smulkių 10c. Viso 6.10	
New York, N.Y. prakalbose 8.35	
Riverton, Ill. J. Starinskio sniaus varduose: P. Gillett J. Butautis J. Starinskas J. Laukis V. Ruka A. Baravykas P. Diveka — po 25c. V. Strucinskas 20c. P. Klemetas 15c. V. Butautis J. Kajeliūnė V. Grigškis M. Gedeminas A. Klemetienė — po 10c. J. Petraitis 5c. Viso 2.60	
Gilberton, Pa. prakalbose 3.92	
McKees Rocks, Pa. susirink. 50 LSS. knopos: J. Baltušis 1.00. K. Tamošionas J. Lukoševičius J. Parševakis — po 50c. V. Petraitis S. Kuršis J. Starolis S. Mickevičius J. Kazlauskas J. Rotosky — po 25c. Viso 4.00	
Melrose Park, Ill. per J. Dementį 2.50	
Springfield, Ill. prakalbose: K. Lagunas 1.25. V. Černiauskas S. Katkevičius P. Jutinskienė — po 1.00. J. Žvingilas 75c. J. Grigalevičius K. Bruntkus J. Kunigskis L. Vilionaitis J. Čalavičius — po 50c. A. Gudauskas 20c. J. Žvingilas A. Brazys A. Ukelis K. Stočionis J. Petrulevičius A. Bačkauskas J. Petruokas J. Gugas K. Juodis J. Klembauskas A. Klembauskas B. Lagunas J. Urnikas J. Marjionaitis S. Kapkevičius J. Dzionius J. Jokimas A. Arminas — po 25c. Viso (atitraukiant 5 40 iškaščių) 8.36	
Brooklyn, N.Y. vestuvėse: J. Pnišynskas J. Žvirbils G. Stašionis — po 50c. J. Viedrinskis S. Eringis — po 25c. S. Balasevičius O. Viedrinskienė M. Daubarienė J. Urnaitis, S. B. — po 10c. J. Paškauskas E. Banionytė — po 5c. Viso 2.60	
Viso 42.43	
Buvo [žr. 43 nr. „K“] 1121.07	
Viso 1163.50	
Išleista Europon ir kiti išleidimai 1001.05	
Lieka [nepridedant rajonų aukų] 159.45	

V Rajono kuopų atskaitos.

Minersville, Pa. prakalbose: J. Jasulevičius P. Merkevičius V. Sinkevičius M. Naikelis A. Šmukštys J. Spudis J. Greblauskas J. Draugelis O. Nalkellenė J. Ramanauskas V. J. Lukoševičius — po 1.00. J. Starinskas F. Debskiūtė M. Gustaičiūtė K. Žvingila M. Batutis J. Ramanauskas B. Mikolajevičė J. Mikolajevičius J. Kušelis V. Ramanauskas J. Šaparnis J. Mikolajevičius J. Čiudinis T. Arbačiauskas — po 50c. J. Čiudinienė 40c. F. Pasevckis 30c. J. Debskis P. Sarnuolis J. Mikusaucka Jos. Šmerauckas Jur. Šmerauckas J. Kavaliauskas J. Lapota Z. Kondratavičius J. Zeikus A. Levašas J. Ulevičius B. Janulaitis P. Mičiūnis M. Tamulevičius A. Straigis J. Aleksaitis A. Stravinskas L. Kleivinskas O. Kleivinskienė M. Padolekas J. Kleisa J. Matusevičius A. Narovas B. Naujalis J. Kaminskas M. Kaminskienė V. Lietavninkutė M. Braškiūtė A. Rušiniūtė K. Lietavninkutė J. Valinčienė M. Kondratavičiūtė T. Samuolis J. Bagonas G. Šaparnis A. Valinčius J. Mikalajevičius — po 25c. J. Žerkanckienė E. Aukšulevičiūtė — po 10c. Smulkių 42c. Nuo įžengos 14.50.

Hazleton, Pa. P. Butkevičius 1.00. J. Merkevičius J. Kanclerius T. Pačkauskas A. Remėkis A. Žargalis A. Bartuševičius K. Merkevičius — po 50c. A. Kaminskas J. Kirtiklis Z. Litautas J. Vainoris V. M. Selauskas P. Barkauskas M. Bartuševičius L. Mažeika — po 25c. M. Černiauskienė 20c. Viso surinkta 8.17

Shenandoah, Pa. prakalbose (vardai pagarsinta „Darbininkų Viltijei“) 48.89

Mahanoy City, Pa.: J. Overaitis 1.00. J. Malazinskas A. Kazakevičius J. Sabaliauskas V. Žemaitis J. Mickunas M. Bogutas J. Gavanauskas V. Rinkevičius — po 50c. M. Šeštrinskienė A.

Maugrinas A. Dubauckas P. Švagždyzys M. Ubaras J. Paulkaitis P. Virbickas J. Lakiškas J. Buragas A. Kundrotienė A. Šeštrinskienė J. Stankevičius J. Butnoras V. Kannas K. Puidokas M. Sakalauskas J. Švedas F. Keblinskas M. Aponiklenė A. Umlaitis J. Benavičius A. Vafnalavičius J. Juskevičius A. Račkauskas A. Ramanauskas V. Traškauskas S. Lišdonaitis F. B. A. Aponikas — po 25c. S. Ubaras A. Žebraitis L. Stankevičius po 20c. J. Kaunas J. Pečiulis po 15c. M. Burdulis J. Černius M. Mažeika J. Vengris J. Singris A. Lingevičius T. Deinkaitis po 10c. K. Armonas E. Švinagis K. Grabauskas S. Kalinauskas — po 5c. Viso 14.15. [Dėl stokos vietos daugelis aukų atidėta. ADM.]

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J. O. Širvydas,

Teatras, balius ir prakalbos.

Philadelphijos 1-ma LSS. kuopa parengia 16 lapkričio (subatoj) 8 val. vakare teatrą «Narkia paliepus»; po teatrui bus balius. Ant ryto gi 17 lapkričio 2 val. po pietų bus prakalbos, kur kalbės garsus revoliucionierius Antonov. Tas viskas atsibus New Academy salėje, 523 So. 4-th St. viridngai kviečiame atsilankyti Philadelphijos visuomenę.

KOMITETAS.

Draugams I-jo Rajono.

5 konferencija I-mo rajono Connecticuto valstijos atsibus 24 lapkričio Hartford'e, Conn. S.L.P. salėje, 34 Elam st. Konferencija prasidės 8½ val. iš ryto. Draugai delegatai malonės pributi su mandatais ant paskirto laiko.

I-mo rajono sekr. J. Sagevičius.

Lekcijos.

19-ta LSS. kuopa parengia eilę populiariškai mokslisų lekcijų. Pirmą skaitys studentas p. M. J. Vinikaitis «Žemės istorija». Laikė skaitymo bus rodoma iliustruoti paveikslai. Lektija atsibus 17 lapkričio, 3 val. po pietų, P. Draugelio svetainėje, 73 Grand st., Brooklyn, N.Y. Antra lektija laikysis 24 lapk. toje pat salėje. Skaitys Dr. F. Matulaitis, «Sudėjimas žmogaus kūno». Visus kviečiame nuoširdžiai atsilankyti.

KOMITETAS.

Prakalbos.

Parengia Philadelphijos Soc.-Revoliucionieriu grupą. Pribus garsus kalbėtojai: rašytojas Sidlovski, soc.-revoliucionieriu delegatas ir ir prof. Gurvič. Kalbės žydiškai ir rusiškai. Atsibus 17 lapk. Royal salėje, ant 7-tos ir Morris st's. Prasidės 2 val. po pietų. Įėjimas visiems 15c. — Tikietus galima gauti pirm laiko «Kovos» redakcijoje.

KOMITETAS.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo pažįstamo Vladislavo Gladzinsko, paeinančio iš Šaulių miesto, Kauno gub. 9 mėn. kaip atvažiuo Amerikon. Kas žino, kur jis randasi, malonės pranešti adresu:

K. Fedorovič,

81 Spring Alley Pittsburg, Pa.

Pajieškau savo drango P. Petraucko. Girdėjau, kad jis dabar gyvena Philadelphijoje. Kas apie jį žino, malonės pranešt šiuo adresu:

B. Mildagis,

73 Lafayette St. Worcester, Mass.

„Pirmyn“.

Naujas visuomeniškas, politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis. Pradės eit nuo pradžios gruodžio mėn. 1907 m. Minersville, Pa. Redaguos A. Antonov. Prenumerata jau priimama metams 1.50, pusei metų — 80c. Pinigus reikia siųst šiuo adresu:

J. Ramanauskas,

MINERSVILLE, PA. Box 538. [48]

LSS. kuopų viršininkų adresai.

Philadelphia, Pa. 1-ma kp. Sekr. P. Jonaitis, 665 N Park av. Scranton, Pa. 2-ra kp. Org. F. Živatkauskas 309 Charles st. Cleveland, O. 3-čia kp. Sekr. J. P. Grinius 1204 St Clair av Chicago, Ill., 4-ta kp. Sekr. P. Galskis 221 Wabansia av New Britain, Ct. 5-ta k. Sekr. K. Senkus, 201 Washington st Pittsburg, Pa. 6-ta k. Sekr. F. Bagočius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa. Rochester, N.Y. 7-ta k. Sekr. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y. Wilkes Barre, Pa. 9-ta k. Org. M. Padolekis 281 Moyallan et Newark, N.J. 11-ta k. Sekr. F. Lingis, 263 Elm str. Baltimore, Md. 14-ta k. Org. P. Grinius, 663 W Fayette st Minersville, Pa. 15-ta k. Sekr. J. M. Jasulevičius Bx 6 Meriden, Conn. 16-ta k. Sekr. J. Verbyla So Colony Rd Brockton, Mass. 17-ta k. Sekr. V. J. PETKŪNAS, 303 N. Main st Collinsville, Ill. 18 kp. Sekr. V. J. Raudonius, bx 205 Brooklyn, N.Y. 19-ta k. Sekr. A. Unguraitis, 73 Grand st. Herria, Ill. 21-ma k. Sekr. M. Ročkus Chicago, Ill. 22-ra k. Sekr. S. SZIMAS, 1001 W. 21st st. Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sekr. A. Gustaitis, bx 146 Plymouth, Pa. 24 kp. Sekr. Naugatuck & Union City, Conn. 25 kp. Sekr. J. Martišius 114 Highland av. Naugatuck, Conn Westville, Ill. 26-ta k. Org. Ch. Majauskis, bx 418 New Haven, Conn. 27-ta k. Sekr. J. Sagevičius 52 Henry et Shenandoah, Pa. 28-ta k. Org. J. Radaminas 236 N west st Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V. Burba, 1924 N 9-th st. Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J. Vosylis 144 Herriot st So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P. Berukštis 20 E 3rd st Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P. Pricėvičiūtė 7 James et Loet Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M. Bridickas Bx 19 Bristol, Conn. 38 kp. Sekr. J. Žvingila, 30 Lincoln st.

Los Angeles, Cal. 39 kp. Sekr. ?
 Worcester, Mass. 40-a k. Sek. V.Narijauskas, 1 Goddard st
 Bridgeport, Conn. 41-a k. Sekr. ?
 Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. P.Treinauyčius 660 Pine st
 Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A.Dumbris
 281 Spring st., Aurora, Ill.
 St. Louis, Mo. 44-ta k. Sekr. M.Rasimas 1701 N 10th st
 Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. P.Norkus, 9 Aspen st.
 Mahanoy City, Pa. 46-ta k. Sek. J.Overnitis 314 E Center st
 Aneonia, Conn. 47-ta k. Org. V.Lelešius 45 Orchard st
 Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J.Kaminskas, 2 w. Dewitt st.
 Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S.STANKEVYČIUS, 60 Wells St.
 Me Kees Rocks, Pa. 50 k. Sekr. K.Lukoševičius 11 Locust st
 Grand Rapids, Mich. 51 k. Org. J.Martinkaitis 141 Crosby st
 New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. K.P.Čiuberkis, 540 Canal st
 St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A.Žukauskas Bx 281
 Courtney, Pa. 54-ta k. Organ. D.Lekavyčius, Bx 7
 Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J.Skrudulis, 1515 Sheffield st
 Youngstown, O. 56-ta k. Org. J.J.SMALLS, 4 E Federal st
 Wilmerding, Pa. 57-a k. Sek. B.Kondratavičius 121 Lilack al
 Jersey City, N.J. 59-ta kuopa
 Sek. P.Vasilius 316 Jefferson st. Hoboken, N.J.
 So. Boston, Mass. 60-a k. Sek. J.Raulinaitis 25 w 2nd st r 21
 W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S.Danilavičius, 32 Linden st.
 Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. Baravykas, Bx 96.
 Johnston City, Ill. 63 kp. Sek. A. Bajoras Bx 211
 Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F.Juškevičius, 251 Canal st
 Paterson, N.J. 65 kp. Sek. J.Zdanis 24 Wait st
 Wilmington, Del. 66 k. Sek. M.Dovidaitis 401 1/2 Lombard st
 Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J.Kreis 32 Market st
 Chester, Pa. 68 k. Sek. J.Aukštakalnis 226 w Front st.
 Shaft, Pa. 69 kp. Sek. S. Kučinskas Bx 82
 Gilberton, Pa. 70-ta kuopa Sekr. C.Rice, Box 3.
 Cambridgeport, Mass. 71 k. Sekr. K.Armonas 6 Burleigh st
 San Francisco, Cal. 72 k. Sek. S.Cherry 923 Buchanan st
 W. Frankfort, Ill. 73 k. Sek. S.Šalčius Bx 171
 Livingston, Ill. 74 k. Sek. P.K.Pačesa Bx 142
 Rockford, Ill. 75 k. Sek. P.Kazakevičius 423 S 2nd st
 Seatonville, Ill. 76 k. Sek. M.Kairis Bx 78
 Benld, Ill. 77 kp. Sek. J. Matulaitis Bx 296
 Exeter Boro, Pa. 78 k. Sek. J.Stasevičius 1150 Wyoming av
 Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. A.Glinckas, bx 152
 Hazleton, Pa. 80 kp. Sek. P.Butkevicius 537 E Broad st
 Chicago, Ill. 81 kp. Sekr. A.Žingžda, 14 Moorman st.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 144 Horriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E.KROOMAS, 78 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
P.NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A.D ir Žulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
T.K ubilsky, 66 Porter ave.	Brocton, Mass
J.K eršis, Box 323	Wilmerding, Pa.
J.Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V.K vėdera, 512 W.Barre st.	Baltimore, Md.
P.K ačiulis, 512 w. Barre st.	Baltimore, Md.
J.M atulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A.D umbris, Box 512	Melrose Park, Ill.
P.M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S.STANKEVYČIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B.K ondratavičius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevičė, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J.Jasulevičius, Bx 6	Minersville, Pa.
P.Meškinis, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P.Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A.K ašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J.Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.

Kas užsirašys „Dilgeles“

per šį mėnesį, gaus priedų puikią knygele „Mikės valdinių poteriai“ su giesmėmis, eilėmis ir paveikslais. „Dilgėles“ — juokų ir satyros laikraštis, išeina syki kas mėnuo, su paveikslais. Kaštuoja per metus 1 dolerį.

Adrisas:— „DILGĖLĖS“,
 1418 So. 2nd st. Philadelphia, Pa. (7)

Socialistu-Revoliucionieriu knygnas.

Galima gauti įvairiausių progresyviškų rusiškų knygų už labai prieinamą prekę redakcijoje laikraščio „WAHRHEIT“,
 [48] 328 So. 5-th St. Philada., Pa.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogu, įdėdams už 2c. marke. Knygnams sutaisau knygas, apdarau ir suregystavuju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2508 A.

VIŠIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 šyryto
 Nuo 2 iki 3 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai pataiso vargonus ir pianus.

Sustrajija ir įveda balsus, išcystija. Darbą atlieka gerai, suprantamai ir pigiai.
 Nepamirškite adriso:

P.Malinowski,
 4722 Melrose st. Philad'a, Pa. (5)

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)
 Prašalina skilvio nežišėbėjimą, vidurių užkietėjimą, prie tvary, galvos skaudėjimą, karštį, svaigulį ir kitas negales, painančias nuo skilvio.
 Bonka 30 centų. Sutaisė Aptiekorius

E.W.Cilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (41)

Katalogas
 Sztuku arba Magijos No. 1. DYKAI.
 Sztitam kataloge telpa geriausios Magizkos Sztukos. Kas prisius savo adresa ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Kataloga Dykai. Adresas:
H. I. SMITH
 84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

KAS DAR NEBUVO PASMANĘ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus ti nigus mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografiją, yra užganėditas mano darbu.
 Norintieje mokintis fotogr. amato, lai ateisaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [48]

PUIKIAUSIAS LIETUVISKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smaglausia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio alaus, visokių vynų, geriausios degtinė ir tt. O kas per cigara! Net iš pačio Kubos atvežti. Kas syki atsilankys, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

Ant Akmenu Railroad Lalkrodėlis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaipo geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.
 Šį laikrodėlį pasiųsim C.D.O. ant kiekvieno adreso, su paveljimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencifėlį su kompasu dyka.
EXCELSIOR WATCH CO.,
 52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laikakorėjų ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpp turi sąkrovą visokių Lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VIŠIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's, Philadelphia, Pa.

„Kova“

16

Išaina kas pėnyčia. Prenumerai į visas
dalis sviato:
metams \$ 2.00
pusmečiui \$ 1.00
Apgarsinimų prekė:
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;
per metus 10.00

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
So. 2-nd Str. Phila. Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Six months \$ 1.00.
Advertisement rates on application.

„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

P. V. OBIECUNAS.

13 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta
kalpo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Šv. Valstijos, čarteriuta, esanti po kontrole
Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsiėdijimui ir moka ke-
tvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas da-
lis sviato. Padaro daviernasės atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino
visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant vi-
sų daiktų ir t. t. Pinigus dėl suėdijimo galite prisigauti pašto Money Order'iu arba Expre-
so Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygtės.

Pigiai ant pardavimo Bučerne ir Groserne.

Bizniai seniai išdirbti. Biznio da-
rome nuo 600 iki 700 dolerių ant
savaitės. Vieta apgyventa lietu-
viais ir lenkais. Turiu 4 krautuves;
duosiu pasiskirti kokią kas norės,
arp lietuvių arba tarp svetimtau-
visos prižiūrėti man yra per daug,
todėl vieną parduosiu. Geras lietu-
vis, norintis pagerinti savo būvį,
pasitaisyti sau lengvesnį pragyve-
nimą, tegu tuojaus atsišaukia ant
šio adriso:

A. Jocy 1421 So. 2nd str.
Philadelphia, Pa. (6)

60 YEARS'
EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. HANDBOOK on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year, four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co, 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
**Vyriskas, Moterisz-
kas ir Vaiku.** Priemimo va-
landos kasdien ir nedeliomis: **Nuo
8 ryto iki 9 vakaro.**
Telefonas **Yards 7399.**

Biblija

su Juokinga, iliustruota.

Joje telpa suvirš 400 juokingiausių paveikslų iš
Biblijos (su angl. parašais). Kas matė „Kritu-
lius šviesos“, žino kas tai do knyga, bet čia pa-
veikslų 20 sykių tiek. Reikia turēt gerą pilvą,
kad nesprogt nuo juoko. Gražei apdaryta su
prisintimu..... \$ 3.25
Laiškams popierį naujų, su juokingais šven-
tais paveikslais, dar tokių nebuvo 12 už 25c.
5 tuzinai už ..... \$ 1.00
Adresuok:

F.J. Bagočius

Bx 1399 Pittsburg, Pa. [6]

Tėmykit

Pittsburgiečiai.

J. Kazlauckas užlaiko Pool
Room, ir priegtam galima gaut
visokių lietuviškų knygų.

2216 Tustin st.

Pittsburg, Pa. (6)

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvuojantia, kuriame daktarių patyrimai turi didelį pasisekimą ir paži-
nimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausia pasekme
ir pasiūlymu išgydo užsėdintas ligas bei visokias silpnības vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei nesveikumis, o nieks neįstengė
išgydyti, kad kreiptųsi į šitą INSTITUTA, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir
pagelbės sveikatai. Su vaistais drauge reikalingus pamokinimus per latiską (lietuviškai),
kaip reikia apsielti, teipat išaiškinius apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia,
delei mažumo vietos, talpiname nors vieną:

Garbingas Collins New York Medical Institutas!

Prašau priimt širdingą padėkavonę (kurią gali ir pagarsint) už
pagelbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarių perleidan, bet negelbėjo
ir tik labiau puoliau ant sveikatos. Po visokio gydymo, atsišaukiau pas Jumis aprašant
līgą: skaudėjimą krūtiniš ir pečių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpnėjimą vi-
sam, kaip kosėjimą ir skrepliavimą, galvos skaudėjimą, svaigimą, vidurių nedirbimą,—
tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kuriuos man prisintūtė ir suvartojau,
pasilfikau visai sveikas, už tai nužemintai dėkavoju. Galia, kad iš kart priėjus nesiaū-
kiau. Su godone M. Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstančius tokių padėkavonių galima perstatyti.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėliojant atsišaukit, kaip asabiškai, teip ra-
šant (lietuviškai) ligos praeitį ir dabartinį stovį. Ką skauda, arba kokia līga kaip senel
sergante ar gydeisi pirmiau kur, ki-k turit metą amžiaus, vyras ar moteris, vedęs ar ne,
ir viską tą, ką jauti sau kenkiančio sveikata. Adrisuokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R. MIELKE, Medical Direktor.

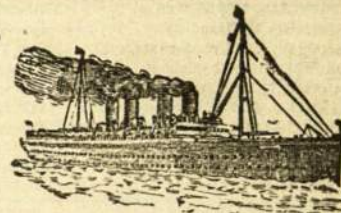
140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Ofisą priimami nuo 10 išryto iki 11 ir nuo 2 iki 5 val. po piet.
Šventadieniais išryto 10 iki 1 val. po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis sviato. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valietijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizkos kalbos.

Su ištarimu klekvienu angliško žodžio lietuviškai, k. t. be ast [byst] žvėris; eht
[et] aštoni; e ye [ai] akis ir t. t. 174 pusl. Su prisintimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokiniojo.
222 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražu rašto. Rašto žodžių yra 265. Pusla-
pių 64. Su prisintimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti.
be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adreus:

P. Mikolainis, Box 62 New York.